

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 26 september 2017 met nummer RvVb/A/1718/0088
in de zaken met rolnummers RvVb/1415/0313/SA/0306 (I), RvVb/1415/0318/SA/0311 (II) en
1516/RvVb/0084/SA (III)

Verzoekende partijen	1. mevrouw Agnes PETERBROECK (I en III) vertegenwoordigd door advocaat Gregory VERHELST met woonplaatskeuze op het kantoor te 2600 Antwerpen, Uitbreidingsstraat 2 2. mevrouw Ingrid DIERICKX-HUYGHE (II) vertegenwoordigd door advocaat Gwijde VERMEIRE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Voskenslaan 301
Verwerende partij	de deputatie van de provincieraad van VLAAMS-BRABANT
Tussenkommende partijen	1. de bvba TERVUREN INVEST (I, II en III) vertegenwoordigd door advocaten Koen GELEN en Wouter MOONEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 3500 Hasselt, Gouverneur Roppesingel 131 2. mevrouw Ingrid DIERCKX-HUYGHE (III) vertegenwoordigd door advocaat Gwijde VERMEIRE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Voskenslaan 301 3. de vzw RANA (III), met zetel te 3080 Tervuren, Populierenlaan 17 waar woonplaats wordt gekozen

---

I. BESTREDEN BESLISSING

1.

De eerste en de tweede verzoekende partij vorderen met een aangetekende brief van respectievelijk 6 februari 2015 en 9 februari 2015 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 20 november 2014 (**I en II**).

De verwerende partij heeft met de beslissing van 20 november 2014 het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren van 19 maart 2014 ongegrond verklaard. De verwerende partij heeft aan de eerste tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats en terreinaanleg.

2.

De eerste verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 16 oktober 2015 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 10 september 2015 (III).

De verwerende partij heeft met de beslissing van 10 september 2015 haar beslissing van 20 november 2014 ingetrokken, het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen ongegrond verklaard en aan de eerste tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats en terreinaanleg.

3.

De beide beslissingen hebben betrekking op de percelen gelegen te 3080 Tervuren, Hertenbergstraat 57 met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 28d, 29a, 29b, 29E, 29f, 29g, 30a2, 30p, 90z en 77a.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

Met een tussenarrest van 16 februari 2016 met nummer RvVb/A/1516/0605 heeft de Raad de samenvoeging bevolen van de dossiers met rolnummer RvVb/1415/0318/SA/0311 (I), RvVb/1415/0313/SA/0306 (II) en 1516/RvVb/0084/SA (III) voor wat betreft de behandeling van de vorderingen tot vernietiging.

1. RvVb/1415/0313/SA/0306 (I) en RvVb/1415/0318/SA/0311 (II)

De eerste verzoekende partij vordert op 11 maart 2015 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de verwerende partij van 20 november 2014. Deze vordering is bij de Raad gekend onder het rolnummer RvVb/1415/0005/UDN. De Raad heeft de beslissing van 20 november 2014 geschorst met een arrest van 24 maart 2015 met nummer UDN/2015/0006.

De Raad verwerpt met arresten van 30 juni 2015 met nummers S/2015/0079 (I) en S/2015/0080 (II) de vorderingen tot schorsing van de eerste en de tweede verzoekende partij, omdat deze vorderingen tot schorsing doelloos zijn geworden door de schorsing van de beslissing van 20 november 2014 bij uiterst dringende noodzakelijkheid middels het arrest nummer UDN/2015/0006.

De verzoekende partijen dienen beide een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient in de beide zaken een antwoordnota in en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd in de zaak met rolnummer RvVb/1415/0005/UDN. De tussenkomende partij dient in de beide zaken een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen beide een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient in de beide zaken geen laatste nota in. De tussenkomende partij dient in de beide zaken een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 18 april 2014.

2. 1516/RvVb/0084/SA (III)

De eerste verzoekende partij vordert op 16 november 2015 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de verwerende partij van 10 september 2015. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid met een arrest van 30 november 2015 met nummer RvVb/UDN/1516/0282. De eerste verzoekende partij heeft tegen dit arrest cassatieberoep ingesteld bij de Raad van State, die het cassatieberoep verwerpt met een arrest van 5 januari 2017 met nummer 236.964.

De Raad verwerpt met het arrest van 7 juni 2016 met nummer RvVb/S/1516/1186 de vordering tot schorsing.

De eerste verzoekende partij dient een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient een antwoordnota in en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De eerste en de tweede tussenkomende partij dienen schriftelijke uiteenzettingen in. De eerste verzoekende partij dient een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient geen laatste nota in. De eerste en de tweede tussenkomende partij dienen een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 18 april 2014.

2.

Met het tussenarrest van 2 mei 2017 met nummer RvVb/1617/A/0822 beveelt de Raad de heropening van de debatten en nodigt de partijen uit om binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat de dag na de betekening van het tussenarrest, met een aanvullende nota een standpunt in te nemen over de in het arrest gestelde ambtshalve vraag.

De partijen dienen aanvullende nota's in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 27 juni 2017.

Advocaat Bert VAN WEERDT *loco* advocaat Gregory VERHELST voert het woord voor de eerste verzoekende partij (I en III). Advocaat Luc LAMBERT *loco* advocaat Gwijde VERMEIRE voert het woord voor de tweede verzoekende partij (II). Advocaat Koen GEELEN voert het woord voor de eerste tussenkomende partij (I, II en III). Advocaat Luc LAMBERT *loco* advocaat Gwijde VERMEIRE voert het woord voor de tweede tussenkomende partij (III).

De verwerende partij en de derde tussenkomende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, verschijnen niet op de zitting.

3.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

In het tussenarrest van 2 mei 2017 met nummer RvVb/A/1617/0822 heeft de Raad vastgesteld dat de eerste en de tweede tussenkomende partij tijdig en regelmatig verzoeken tot tussenkomst hebben ingediend in de betreffende zaken.

De Raad heeft in het voormeld tussenarrest eveneens vastgesteld dat de derde tussenkomende partij geen gevolg heeft gegeven aan de vraag in de beschikking van 21 maart 2016 om haar verzoekschrift tot tussenkomst te regulariseren en dat het verzoekschrift overeenkomstig artikel 61, §2 Procedurebesluit geacht wordt niet te zijn ingediend.

Er zijn geen redenen om anders te oordelen.

IV. FEITEN

1.

De eerste tussenkomende partij dient op 16 november 2011 bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats en terreinaanleg” op de percelen gelegen te 3080 Tervuren, Hertenbergstraat 57.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Leuven’, vastgesteld met koninklijk besluit van 7 april 1977, in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 30 november 2011 tot en met 30 december 2011, dienen onder meer de verzoekende partijen en de derde tussenkomende partij een bezwaarschrift in.

De provinciale dienst Waterlopen adviseert op 15 december 2011 gunstig.

Het agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 16 december 2011 gunstig.

Het agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant adviseert op 19 december 2011 gunstig.

De brandweer van Overijse adviseert op 26 januari 2012 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren verleent op 7 februari 2012 een gunstig advies.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar verleent op 9 maart 2012 aanvankelijk een ongunstig advies omwille van het ontbreken van een vergunning op grond van het Woonzorgdecreet, doch dit advies wordt nog op diezelfde datum vervangen door een gunstig advies.

2.

Het college van burgemeester en schepenen verleent op 19 maart 2012 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden aan de eerste tussenkomende partij. Het college neemt ter motivering zijn voorafgaand gunstig advies over.

Tegen deze beslissing tekenen onder meer de verzoekende partijen en de derde tussenkomende partij administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 20 juli 2012 om het beroep in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te weigeren.

Na de hoorzitting van 30 juli 2012 verklaart de verwerende partij het beroep op dezelfde dag gegrond en weigert een stedenbouwkundige vergunning.

3.

Tegen deze weigeringsbeslissing tekent de eerste tussenkomende partij op 14 augustus 2012 willig beroep aan bij de verwerende partij.

De verwerende partij geeft op 6 september 2012 gevolg aan dit willig beroep, trekt haar beslissing van 30 juli 2012 in en verleent een stedenbouwkundige vergunning aan de eerste tussenkomende partij.

Tegen deze beslissing heeft de eerste verzoekende partij op 29 oktober 2012 bij de Raad een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en vernietiging ingesteld. De tweede verzoekende partij heeft tegen deze beslissing een vordering tot vernietiging ingesteld.

De Raad heeft met een arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 het beroep van de tweede verzoekende partij ingewilligd en de beslissing van 6 september 2012 vernietigd. Aan de verwerende partij werd in het arrest het bevel gegeven om een nieuwe beslissing te nemen binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest. Het beroep van de eerste verzoekende partij wordt met een arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0585 zonder voorwerp verklaard aangezien de beslissing van 6 september 2012 reeds met het arrest met nummer A/2014/0584 werd vernietigd.

De arresten worden aan de betrokken partijen betekend met aangetekende brieven van 2 september 2014.

4.

Na het vernietigingsarrest van 26 augustus 2014 adviseert de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar in een verslag van 16 oktober 2014 om het administratief beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden.

Na de hoorzitting van 18 november 2014 beslist de verwerende partij op 20 november 2014 om het beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

De eerste verzoekende partij heeft opnieuw een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en vernietiging van deze beslissing ingediend bij de Raad, gekend onder het rolnummer RvVb/1415/0313/SA/0306 (I). De tweede verzoekende partij heeft eveneens een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en vernietiging van de beslissing van 20 november 2014 ingesteld bij de Raad, gekend onder het rolnummer RvVb/1415/0318/SA/0311 (II).

Middels een ter griffie neergelegd verzoekschrift vordert de verzoekende partij op 11 maart 2015 de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 20 november 2014 wegens uiterst dringende noodzakelijk. Met een arrest van 24 maart 2015 (nr. UDN/2015/0006) willigt de Raad deze vordering in en schorst de beslissing van 20 november 2014 wegens uiterst dringende noodzakelijkheid (rolnummer RvVb/1415/0005/UDN).

5.

De Administrateur-Generaal van het agentschap voor Natuur en Bos verleent op 2 juli 2015 een ontheffing van het verbod op ontbossing voor 2,82 are op het kadastrale perceel afdeling 2, sectie F, deel nummers 77a en 78. Tegen deze beslissing tekent de eerste verzoekende partij beroep aan bij de Raad van State.

Klaarblijkelijk in navolging van het arrest van 24 maart 2015, adviseert de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar in een verslag van 11 augustus 2015 om de beslissing van 20 november 2014 in te trekken en onder voorwaarden een nieuwe stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Na de hoorzitting van 10 september 2015 beslist de verwerende partij op dezelfde datum om de beslissing van 20 november 2014 in te trekken en onder voorwaarden een nieuwe stedenbouwkundige vergunning te verlenen. Dit is de bestreden beslissing in de zaak met rolnummer 1516/RvVb/0084/SA (III).

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERINGEN TOT Vernietiging

1. RvVb/1415/0313/SA/0306 (I) en RvVb/1415/0318/SA/0311 (II)

1.

Uit de dossiers I en II blijkt dat de vorderingen tijdig zijn ingesteld en de verzoekende partijen over het rechtens vereiste belang beschikken. Er worden hierover geen excepties opgeworpen.

2.

De verwerende partij en de eerste tussenkomende partij stellen respectievelijk in hun antwoordnota en laatste schriftelijke uiteenzetting dat de beide beroepen zonder voorwerp zijn geworden door de intrekking van de beslissing van de verwerende partij van 20 november 2014 middels de beslissing van de verwerende partij van 10 september 2015. De beroepen zijn volgens hen dan ook onontvankelijk.

Aangezien de exceptie van de verwerende partij en de eerste tussenkomende partij verband houdt met het onderzoek van de in het tussenarrest opgeworpen ambtshalve vraag, wordt de exceptie behandeld in het navolgend punt 'VI. Onderzoek van de ambtshalve vraag'.

2. 1516/RvVb/0084/SA (III)

Uit het dossier III blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE AMBTSHALVE VRAAG

Vooraf

In het tussenarrest van 2 mei 2017 met nummer RvVb/A/1617/0822 stelt de Raad vast dat de verwerende partij op basis van de klassieke intrekking leer de beslissing van 20 november 2014 rechtsgeldig kon intrekken.

De Raad heeft daarbij echter eveneens ambtshalve de vraag gesteld of de verwerende partij, nadat zij haar beslissing van 20 november 2014 had ingetrokken, op 10 september 2015 ook nog de bevoegdheid had om een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen, dan wel of de vergunningsbeslissing van 10 september 2015 buiten de beslissingstermijn van 3 maanden werd genomen, opgelegd met het arrest met nummer A/2014/0584 van 26 augustus 2014.

Aan de partijen werd met het voormeld tussenarrest eveneens de mogelijkheid geboden om met een aanvullende nota een standpunt in te nemen over de opgeworpen ambtshalve vraag.

De partijen hebben aanvullende nota's ingediend.

Standpunt van de partijen

1.

De verwerende partij stelt in haar aanvullende nota:

“ ...

Conform de klassieke intrekkingssleer is verwerende partij van oordeel dat wanneer de decreetgever voorziet in de mogelijkheid om beroep aan te tekenen tegen een individuele handeling binnen een gestelde termijn, hij noodzakelijkerwijze de vergunningverlenende overheid in staat stelt om haar beslissing binnen diezelfde termijn opnieuw te onderzoeken. Dit onderzoek brengt op zijn beurt het recht mee om een voor vernietiging vatbare beslissing in te trekken.

De intrekking gebeurt ex tunc en het eerdere (ingetrokken) besluit wordt geacht niet te hebben bestaan. Hieruit volgt dat de intrekking een nieuwe beslissingstermijn doet lopen voor de vergunningverlenende overheid. Verwerende partij verwijst ook naar de rechtspraak van de Raad van State die oordeelt dat een intrekking wegens een vastgestelde onregelmatigheid met zich meebrengt dat het bestuur de procedure kan hernemen, in die stand van de procedure waar de onregelmatigheid die geleid heeft tot de intrekking, zich heeft voorgedaan. Dit betekent ipso facto dat er na het verstrijken van de beslissingstermijn een intrekking kan plaatsvinden die gepaard gaat met het nemen van een nieuwe beslissing.

Voor het overige volhardt verwerende partij volledig in haar standpunt, zoals uiteengezet in haar antwoordnota.

...”

2.

De eerste tussenkomende partij stelt:

“ ...

In hoofdorde : de termijn moet beschouwd worden als een termijn van orde

In hoofdorde meent de tussenkomende partij dat er in casu geen vervaltermijn liep, maar slechts een termijn van orde waarbinnen de verwerende partij een nieuw besluit moest nemen na het arrest van uw Raad van 26 augustus 2014. De overschrijding van een termijn van orde is enkel problematisch indien daarmee een schending van de redelijke termijneis als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur gepaard gaat. In casu is dit niet het geval.

De overschrijding van de termijn van orde in casu leidt dan ook niet tot enig bevoegdheidsverlies in hoofde van de verwerende partij.

*De tussenkomende partij zal haar antwoord in hoofdorde toelichten op basis van de principes (hierna onder punt **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) en deze beginselen vervolgens toepassen (hierna onder punt 5.1.1.2)*

...

Uit de lezing van deze bepalingen blijkt niet expliciet welke de aard is van de termijn die uw Raad aan het bestuur oplegt voor het nemen van een nieuw besluit na een vernietigingsarrest.

Een historisch overzicht van de betrokken bepaling leert dat de decreetgever hier alleszins geen expliciete uitspraken over heeft gedaan.

De oorspronkelijke bepaling waaruit artikel 4.8.2, derde lid VCRO voortvloeit, is artikel 133/58 van het Decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening van 18 mei 1999 (hierna DRO). Dit artikel, ingevoerd bij decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid, bepaalde als volgt:...

Artikel 133/58 DRO 1999 legt geen sanctie op in geval van overschrijding van de termijn die door uw Raad wordt opgelegd.

De Memorie van Toelichting bij deze bepaling doet verder geen uitspraak over de aard van de termijn die de Raad kan opleggen:...

Eén en ander vormt een explicitering en een versteviging van vaste Raad van State-rechtspraak omtrent de gevolgen van een annulatiearrest :

"Het gezag dat de vernietigingsgrond toekomt betrokken op wat hij inhoudelijk doet kennen - de niet door de overheid nagekomen rechtsplicht -, geeft de nadere bepaling van wat, na het vernietigingsarrest en ter uitvoering van het arrest, het goedmaken door de overheid van de vastgestelde rechtsverstoring inhoudelijk vergt,... wat de overheid, om het arrest overeenkomstig het vernietigingsmotief zijn volle uitwerking te geven, als bijkomend herstel boven en buiten de vernietiging nog moet doen".

Artikel 133/58 DRO 1999 is in de VCRO opgenomen als artikel 4.8.3, §1, tweede lid, zonder dat hierbij verdere toelichting nodig bleek. Artikel 4.8.3, § 1, tweede lid VCRO bepaalde:...

Het wijzigingsdecreet van 6 juli 2012⁴ hervormde hoofdstuk 4.8 uit de VCRO en nam de bepaling uit artikel 4.8.3, §1, tweede lid over in artikel 4.8.2, derde lid (reeds geciteerd). De parlementaire voorbereiding van deze bepaling bepaalt niets over de aard van de bedoelde termijn:...

Deze bepaling is nu, met een cruciale verduidelijking (zie verder, punt 5.1.1.1.C), opgenomen in artikel 37 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna genoemd: DBRC).

De rechtspraak van uw Raad en van de Raad van State over de injunctietermijn

In de rechtspraak van uw Raad en van de Raad van State werd de vraag naar de onderlinge verhouding van de voormelde bepalingen uit de VCRO onderzocht. Meer bepaald was de vraag of de termijn die uw Raad aan de vergunningverlenende overheid oplegt ingevolge artikel 4.8.2, derde lid VCRO een vervaltermijn, dan wel een termijn van orde is.

In een arrest van de Raad van State van 25 januari 2013 werd een exceptie omtrent het belang - gesteund op een overschrijding van de vermeende vervaltermijn - als volgt beoordeeld:...

De Raad van State wees in dit arrest op het onderscheid tussen beide rechtsgronden waarin een beslissingstermijn wordt opgelegd en leidde uit dit onderscheid af dat de termijn, verleend op grond van artikel 4.8.2, derde lid VCRO geen vervaltermijn is.

In een **arrest van 5 augustus 2014** oordeelde uw Raad in diezelfde zin dat de beslissingstermijn in graad van administratief beroep op grond van artikel 4.7.23 VCRO moet worden onderscheiden van de beslissingstermijn die door uw Raad wordt opgelegd in

een vernietigingsarrest ingevolge artikel 4.8.2, derde lid VCRO. Wat deze laatste termijn betreft, oordeelde uw Raad dat er geen sprake is van een vervaltermijn, nu de decreetgever dit nergens uitdrukkelijk heeft gewild. De termijn, opgelegd in een vernietigingsarrest, zou dan ook slechts een ordetermijn zijn.

Uw Raad oordeelde als volgt:...

Tegen de uitspraak van uw Raad van 5 augustus 2014 werd een cassatieberoep aangetekend bij de Raad van State. In het **Imbos-arrest van 17 maart 2015** oordeelt de Raad van State in tegelstelling tot haar eerdere rechtspraak:...

Uit dit arrest volgt dat de termijn die uw Raad aan een vergunningverlenende overheid toekent op grond van artikel 4.8.2, derde lid VCRO, hetzelfde karakter heeft van de beslissingstermijn zoals bepaald in artikel 4.7.23 VCRO en dus wel degelijk een vervaltermijn is.

Ingevolge artikel 4.7.23, §2, lid 2 VCRO is een overschrijding van dergelijke termijn te beschouwen als een impliciete weigering van het administratief beroep.

Dit arrest is in **de rechtsleer** sterk bekritiseerd. De kritiek vertrekt van het uitgangspunt dat er slechts sprake is van een vervaltermijn wanneer de wetgever zelf de overschrijding van de termijn sanctioneert. Is er geen sprake van een voorgeschreven sanctie, dan bestaat er slechts een termijn van orde. Daarnaast bestaat de kritiek erin dat de Raad van State niet ingaat op de vraag naar de bestaanbaarheid van die visie met haar eerdere rechtspraak, noch met het andersluidende standpunt uit het auditorsverslag.

Desalniettemin heeft de Raad van State het standpunt uit de Imbos-rechtspraak in haar latere rechtspraak bevestigd.

In twee gelijklopende **arresten van 10 november 2016** was de onderliggende situatie als volgt:...

Tegen die uitspraak tekende de deputatie een cassatieberoep aan bij de Raad van State. In het arrest van 10 november 2016 dat hierop volgde, bevestigde de Raad dat de termijn, opgelegd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, een vervaltermijn is.

De deputatie had voor de Raad van State nog geargumenteed dat deze visie afbreuk zou doen aan haar proceduremogelijkheden voor de Raad van State als cassatierechter: indien zij namelijk lopende het cassatieberoep een nieuw besluit moest nemen gelet op de injunctie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zou zij haar belang bij het cassatieberoep verliezen. Op deze argumentatie heeft de Raad van State inhoudelijk niet geantwoord, omdat dit niet tot cassatie van het arrest zou kunnen leiden.

Wetgevende ingreep: de verduidelijking van de decreetgever

Zoals de rechtsleer reeds na de Imbos-rechtspraak suggereerde, heeft de decreetgever inmiddels ingegrepen en is één en ander verduidelijkt in het huidige wetgevende kader.

Artikel 37 DBRC is de met artikel 4.8.2 VCRO corresponderende bepaling die in de gewijzigde regelgeving een injunctiebevoegdheid verleent aan uw Raad. Dit artikel is in het DBRC ingevoegd door het wijzigingsdecreet van 9 december 2016 en bepaalt: ...

*De Vlaamse decreetgever heeft aldus in de met artikel 4.8.2 VCRO corresponderende bepaling **EXPLICIET** duidelijk gemaakt dat de termijn die uw Raad aan een vergunningverlenende overheid kan nemen om na vernietiging een nieuw besluit te nemen een termijn van orde en dus geen vervalt termijn is.*

Deze bepaling gaat zelfs in op de problematiek die zich voordeed in de onderliggende feiten van de arrest van de Raad van State van 10 november 2016, waarbij de deputatie haar mogelijkheden om het cassatieberoep voor de Raad van State uit te putten, gefnuikt zag.

*Dit blijkt niet alleen uit de lezing van artikel 37 DBRC, maar wordt **omstandig en expliciet bevestigd in de Memorie van Toelichting** bij het wijzigingsdecreet van 9 december 2016, waarin de decreetgever uitvoerig ingaat op de Imbos-rechtspraak en er uitdrukkelijk afstand van neemt.*

Niet alleen neemt de decreetgever afstand van het standpunt uit de Imbos-rechtspraak, maar ook bevestigt hij dat het nooit de bedoeling is geweest om een vervalt termijn te creëren bij de injunctiebevoegdheid van uw Raad:...

Op zijn minst volgt uit deze toelichting dat de decreetgever zich niet kan vinden in het standpunt van de Raad van State, zoals dit volgt uit de Imbos-rechtspraak en zoals bevestigd in de arrest van 10 november 2016.

De decreetgever wijst erop dat er slechts sprake is van ordeterminen en verduidelijkt dit ook voor het verleden.

5.1.1.1.D. Overige aanwijzingen van het karakter van de termijn uit artikel 4.8.2 VCRO

Naast de expliciete bevestiging uit de Memorie van Toelichting bij het ingevoegde artikel 37 DBRC, zijn er nog andere elementen die erop wijzen dat de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO een termijn van orde is en geen vervalt termijn.

Ten eerste wijst de tussenkomende partij op de algemene leer die stelt dat er slechts sprake is van een vervalt termijn wanneer de wetgever een specifieke sanctie koppelt aan het verstrijken van de termijn.

In casu is dit niet het geval. In tegenstelling tot artikel 4.7.23 VCRO, koppelt artikel 4.8.2, derde lid VCRO geen sanctie aan de overschrijding van de door uw Raad opgelegde termijn.

Het ontbreken van enige sanctionering van een overschrijding van de termijn die uw Raad oplegt, wijst des te meer op het gegeven dat er in casu geen sprake is van een vervalt termijn. Ook in de parlementaire voorbereiding van elke bepaling die sinds het bestaan van het DRO 1999 aan uw Raad de injunctiebevoegdheid geeft, wordt nergens aangeduid dat er sprake zou zijn van een vervalt termijn.

Ten tweede wijst de tussenkomende partij op de praktische en juridische problemen die ontstaan wanneer de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO als vervalt termijn wordt beschouwd:

- Deze lezing leidt tot een problematiek m.b.t. het cassatieberoep bij de Raad van State.

Indien namelijk uw Raad bij een vernietigingsarrest oplegt dat de overheid een nieuw besluit moet nemen binnen een bepaalde vervaltermijn, dan kan de betrokken overheid het cassatieberoep niet uitputten en afwachten zonder bevoegdheidsverlies.

Indien zij namelijk het cassatieberoep zou afwachten, is de kans erg groot dat de procedure voor de Raad van State niet doorlopen zou worden vooraleer de vervaltermijn verstreken is. De overheid zou dan ook haar beslissingsbevoegdheid verliezen, met als gevolg dat de impliciete weigeringsbeslissing die daaruit zou volgen, op zeer eenvoudige wijze kan worden vernietigd wegens een gebrek aan formele motivering.

De andere optie die de overheid heeft bij het instellen van een cassatieberoep voor de Raad van State, is toch een nieuwe beslissing te nemen ingevolge het arrest van uw Raad. In die hypothese dreigt de overheid echter haar belang te verliezen bij de cassatieprocedure, zodat haar beroepsmogelijkheid in wezen wordt uitgehold. Het komt de tussenkommende partij voor dat dit perverse gevolg van de kwalificatie als vervaltermijn ingaat tegen de uitdrukkelijke wens van de Vlaamse decreetgever om procedurele vereenvoudiging te bereiken en - in die woorden - een carrousel aan procedures te vermijden (zie o.m. randnr. 36)

De tussenkommende partij wijst erop dat deze problematiek inzake de beroepsmogelijkheden in cassatie aan bod is gekomen in de arresten van de Raad van State van 10 november 2016, maar dat de Raad van State hier inhoudelijk niet op is ingegaan.

Deze lezing leidt eveneens tot een probleem dat zich ook in casu zou voordoen.

De interpretatie als zou de termijn, opgelegd door uw Raad, een vervaltermijn zijn, maakt het voor een bestuursinstantie onmogelijk om nog op rechtsgeldige en nuttige wijze gebruik te maken van de mogelijkheid om tot intrekking van de vergunningsbeslissing over te gaan. Indien de overheidsinstantie namelijk, na het verstrijken van de vervaltermijn, op rechtsgeldige wijze tot intrekking van de beslissing zou overgaan ten gevolge van een nieuw ingestelde procedure, dan kan zij met die intrekking niets aanvangen omdat zij geen nieuw besluit zou mogen nemen dat in de plaats van de ingetrokken beslissing kan komen.

In dat geval zou zij namelijk niet langer bevoegd zijn om het bedoelde besluit te nemen en zou er sprake zijn van een stilzwijgende weigering, gelet op de retroactieve werking van de intrekking. Een dergelijke situatie is onwerkbaar en opent opnieuw de deur voor een carrousel aan procedures, aangezien de impliciete weigeringsbeslissing voor eenvoudige betwisting in aanmerking zou komen, waarna het bestuur opnieuw tot een nieuw besluit zou moeten overgaan. Opnieuw staat een dergelijke visie diametraal tegenover de standpunten van de Vlaamse decreetgever, en dit niet alleen in de lezing van de huidige bepalingen uit het DBRC, maar evenzeer in de lezing van de parlementaire voorbereiding van de in het geding toepasselijke bepalingen.

5.1.1.1.E. Samenvatting

Samengevat, wijst de tussenkommende partij op de betrokken bepalingen uit de VCRO en de gevolgen die uit de samenlezing van deze bepalingen zijn getrokken in de rechtspraak van uw Raad en van de Raad van State.

Op aangeven van de Raad van State in het Imbos-arrest, is het aanvankelijke standpunt dat de termijn voor het nemen van een nieuwe beslissing na vernietiging door uw Raad een ordetermijn is, verlaten en is het standpunt aangenomen dat dit een vervaltermijn betreft.

Deze rechtspraak gaat in tegen de eerdere standpunten van uw Raad én van de Raad van State en wordt in de rechtsleer sterk op de korrel genomen.

De decreetgever bevestigt bij het opmaken van nieuwe procedureregels voor uw Raad dat er slechts sprake is - en was - van een ordeterminj en dat het standpunt van de Raad van State niet kan worden gevolgd.

Ten slotte wijst de tussenkomen de partij op andere elementen die van belang kunnen zijn in de interpretatie van de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO.

5.1.1.2. De redelijke termijn

In het licht van het onderscheid tussen vervaltermijnen en termijnen van orde is de redelijke termijn als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur relevant.

Wanneer er namelijk geen sprake is van een vervaltermijn, maar van een termijn van orde, kan de overschrijding van die termijn in beginsel namelijk niet gesanctioneerd worden met bevoegdheidsverlies. Dit betekent tegelijkertijd niet dat de overheid in dat geval onbeperkt mag talmen; zij moet namelijk rekening houden met de redelijke termijn als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

De Raad van State bevestigde reeds in zijn rechtspraak dat er slechts een schending van de redelijke termijn voorligt indien de overheid kennelijk onredelijk lang heeft gedaan over haar besluitvorming.

Voorts kan er maar sprake zijn van een schending van de redelijke termijn indien degene die zich erop beroept benadeeld is door de overschrijding.

Bij de beoordeling of de redelijke termijn is nageleefd, houdt men rekening met alle relevante, concrete elementen zoals de complexiteit van het dossier, externe factoren die ertoe leiden dat niet binnen een voorgeschreven termijn kon worden gehandeld, de houding van betrokken partijen, etc.

5.1.2. Toepassing in casu

5.1.2.1. Er is slechts sprake van een termijn van orde

Gelet op het bovenstaande moet in casu blijken dat de beslissing van 10 september 2015 niet laattijdig kan genomen zijn, aangezien er geen vervaltermijn bestaat binnen dewelke het besluit had moeten genomen zijn. De tussenkomen de partij licht dit nader toe.

In het vernietigingsarrest van 26 augustus 2014 had uw Raad aan de verwerende partij de opdracht gegeven om een nieuw besluit te nemen over het administratief beroep en dit binnen een termijn van drie maanden, vanaf de dag na de betekening van het arrest.

Zoals uw Raad het bevestigt in het tussenarrest, betekende dit dat de termijn van drie maanden een einde nam op 3 december 2014. Uw Raad bevestigde verder dat:

-Het aanvankelijke besluit na het arrest dateert van 20 november 2014 en dus binnen de in het arrest opgelegde termijn is genomen;

-De verwerende partij het besluit van 20 november 2014 rechtsgeldig kon intrekken na het schorsingsarrest van 24 maart 2015.

Uw Raad stelt zich echter de vraag of de verwerende partij op 10 september 2015 nog bevoegd was om een uitspraak te doen over het administratief beroep.

In dat opzicht verwijst uw Raad naar het Imbos-arrest van de Raad van State en stelt dat de beslissingstermijn van 3 maanden, opgelegd door uw Raad, een vervalt termijn is. Uw Raad stelt dat de verwerende partij de vervalt termijn lijkt te hebben overschreden en stelt zich de vraag of zij daarom nog wel bevoegd was om een vergunningsbeslissing te nemen op 10 september 2015.

Het antwoord op die vraag is bevestigend.

De beslissingstermijn die uw Raad oplegde in het vernietigingsarrest van 26 augustus 2014 is immers een termijn van orde en geen vervalt termijn.

De tussenkomen de partij is zich ervan bewust dat de Imbos-rechtspraak van de Raad van State een ander standpunt inneemt. Maar, gelet op de eerdere, terechte rechtspraak van uw Raad, de kritiek in de rechtsleer tegen het standpunt van de Raad van State en - in het bijzonder - de verduidelijking die de decreetgever in de opmaak van artikel 37 DBRC heeft gegeven, kan er geen enkele twijfel over bestaan dat de Imbos-rechtspraak achterhaald is.

De Vlaamse decreetgever neemt uitdrukkelijk afstand van het standpunt uit de Imbos-rechtspraak en verduidelijkt dat het nooit de bedoeling had kunnen zijn om de termijn die uw Raad op grond van artikel 4.8.2, derde lid VCRO (voordien artikel 4.8.3, § 1, tweede lid VCRO) kan opleggen, als vervalt termijnen te beschouwen.

Terecht stelt men in de Memorie van Toelichting dat een dergelijke lezing van de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO tot tal van problemen en onwerkbaar e situaties leidt. Zo ook de situatie waarin het bestuur een cassatieberoep indient bij de Raad van State tegen een vernietigingsberoep bij uw Raad waarin een beslissingstermijn wordt opgelegd. Deze situatie deed zich voor in de onderliggende feiten van de voormelde arresten van de Raad van State van 10 november 2016. De tussenkomen de partij wees er al op dat de Raad van State in die arresten niet inging op de vraag of de deputatie haar belang bij het cassatieberoep kan behouden indien zij gedwongen zou zijn om tijdens de cassatieprocedure een nieuw besluit te nemen.

In de Memorie van Toelichting bij artikel 37 DBRC pikt men hierop in en ook in de tekst van artikel 37 DBRC wordt expliciet bevestigd dat het om een ordetermin e gaat, die zelfs wordt geschorst in geval van een cassatieberoep tegen het vernietigingsarrest.

De tussenkomen de partij wijst er voor de goede orde op dat zij zich ervan bewust is dat artikel 37 DBRC niet van toepassing is in het onderhavige geschil, maar onderstreept het belang van de toelichting uit de Memorie van Toelichting bij deze bepaling.

De toelichting gaat namelijk rechtstreeks in op de rechtspraak van de Raad van State uit het Imbos-arrest en spreekt de visie van de Raad van State tegen. De decreetgever bevestigt dat de termijn uit artikel 37 DBRC - die inhoudelijk volledig correspondeert met de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO - een ordetermin e en geen vervalt termijn is.

De tussenkomen de partij ziet niet in welk verschil tussen de bepaling uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO en artikel 37 DBRC zou maken dat de expliciete invulling van de decreetgever niet als leidraad mag dienen bij de invulling van artikel 4.8.2, derde lid VCRO.

De tussenkomende partij is zich ervan bewust dat artikel 38 DBRC aan uw Raad de bevoegdheid geeft om dwangsommen op te leggen aan het bestuur wiens besluit onwettig is bevonden en waaraan de injunctie wordt gegeven om binnen de ordetermijn een nieuw besluit te nemen. De tussenkomende partij is zich er eveneens van bewust dat uw Raad met verwijzing naar artikel 38 DBRC oordeelde dat de toelichting bij artikel 37 DBRC niet dienstig is om de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO te interpreteren, nu de injunctiemogelijkheden anders in mekaar zouden zitten.²² Dit standpunt kan niet worden bevestigd.

*Het is namelijk niet omdat de mogelijkheid om dwangsommen op te leggen nog niet bestond in de VCRO, dat de invulling als ordetermijn per definitie een nieuwigheid is uit het DBRC. De tussenkomende partij wijst erop dat de Memorie van Toelichting bij het DBRC de Imbos-rechtspraak tegenspreekt en verduidelijkt dat de termijn bij de injunctie door uw Raad beschouwd moet worden als een ordetermijn **los van de mogelijkheid om dwangsommen op te leggen:...***

Deze verduidelijking uit de Memorie van Toelichting is t.o.v. de Imbos-rechtspraak een nieuw gegeven waarmee uw Raad rekening moet houden bij de beoordeling van deze zaak en dat uw Raad ertoe moet brengen om afstand te nemen van de Imbos-rechtspraak en terug te keren naar het eerder ingenomen standpunt in de rechtspraak van uw Raad²⁴ en van de Raad van State.

Het toepassen van deze verduidelijking uit de Memorie van Toelichting bij het wijzigings-decreet van 9 december 2016 gaat niet in tegen enige wetskrachtige bepaling en kan dan ook de leidraad vormen voor een gewijzigde rechtspraak over het karakter van de beslissingstermijn cf. artikel 4.8.2 VCRO.

*De interpretatie als zou de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO een termijn van orde zijn, is overigens de enige grondwetsconforme interpretatie (zie verder, punt **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).*

5.1.2.2. De redelijke termijn is niet geschonden

Nu de tussenkomende partij voldoende heeft aangetoond dat er in casu geen sprake is van een vervaltermijn, maar van een termijn van orde, kan de vraag van uw Raad in concreto worden beantwoord.

De vraag naar het bevoegdheidsverlies in het geval van een termijn van orde speelt namelijk slechts in de mate dat de overheid de redelijke termijn miskend heeft.

De tussenkomende partij lichtte reeds toe dat het daartoe om een kennelijke miskennen van de redelijke termijn moet gaan, die wordt beoordeeld aan de hand van de concrete elementen van de zaak. Voorts kan men zich slechts nuttig op een dergelijke schending beroepen indien men door de schending van de redelijke termijn benadeeld is en de vaststelling van de schending een voordeel kan opleveren. De tussenkomende partij lichtte dit toe onder punt 5.1.1.2.

In casu is er geen sprake van een schending van de redelijke termijn. De beslissingstermijn van drie maanden, zoals opgenomen in het arrest van 26 augustus 2014 liep, zoals ook door uw Raad bevestigd, af op 3 december 2014.

De vergunningsbeslissing, die na de intrekking van de initiële beslissing van 20 november 2014 is genomen, dateert van 10 september 2015.

De termijn van orde, die afliep op 3 december 2014, is aldus niet nageleefd. De beslissing dateert van 10 september 2015, m.a.w. 9 maanden later.

Om te weten of hiermee de redelijke termijn is miskend, moet men nagaan wat de concrete omstandigheden in het onderliggend dossier waren, welke complexiteit hiermee gepaard gaat, etc. De tussenkomenende partij wijst in dat verband op het volgende:

-De verwerende partij had initieel een vergunningsbeslissing genomen op 20 november 2014, binnen de termijn van orde;

-Tegen die beslissing is een beroep tot schorsing en nietigverklaring ingesteld bij uw Raad, waarin de verwerende partij betrokken was;

-Uw Raad heeft de tenuitvoerlegging van het besluit van 20 november 2014 geschorst in een arrest van 24 maart 2015. Op dat ogenblik was de termijn van orde, zoals vastgesteld in het arrest van uw Raad van 26 augustus 2014, uiteraard verstreken;

- Op 10 september 2015, na een nieuw onderzoek van het dossier, beslist de verwerende partij om de geschorste beslissing - die o.w.v. de schorsing niet kon worden uitgevoerd - in te trekken en nam zij een nieuw besluit tot afwijzing van het administratief beroep en tot verlenen van de vergunning.

Dit overzicht op zich, samen met de nog verdere historiek van het voorliggend dossier, maakt dat het in casu om een zeer complex dossier gaat, waarin de verwerende partij telkens opnieuw tracht om een wettig besluit te nemen, maar zij zich geconfronteerd ziet met actieve verzoekende (en tussenkomenende) partijen, die hun proceduremogelijkheden niet onbenut laten. De tussenkomenende partij kan er uiteraard niets op tegen hebben dat de overige partijen gebruik maken van hun proceduremogelijkheden, maar dit maakt wel dat het dossier intussen zeer complex is geworden. Hiermee moet uw Raad rekening houden wanneer de naleving van de redelijke termijn wordt beoordeeld.

Voorts wijst de tussenkomenende partij erop dat zij niet inziet wie - anders dan zichzelf - benadeeld zou kunnen zijn door een overschrijding van de redelijke termijn.

De bestreden beslissing kent geen rechten toe aan de overige in het geding zijnde partijen en de overschrijding van de termijn van orde ondermijnt geenszins de proceduremogelijkheden van de verzoekende en andere tussenkomenende partijen.

Naast het feit dat er geen kennelijke overschrijding van de redelijke termijn bestaat, staat het dus ook vast dat de verzoekende en andere tussenkomenende partijen niet benadeeld zijn door de overschrijding van de termijn van orde.

Om deze redenen staat het vast dat er geen schending van de redelijke termijn voorligt.

5.1.2.3. De bevoegdheid van de verwerende partij is niet uitgeput

Ter conclusie onderstreept de tussenkomenende partij dat de bevoegdheid van de verwerende partij op het moment van het nemen van het bestreden besluit van 10 september 2015 niet was uitgeput.

Er ligt namelijk geen vervaltermijn voor, maar slechts een termijn van orde. De overschrijding van een termijn van orde kan slechts tot bevoegdheidsverlies leiden indien de redelijke

termijn is miskend. Nu dit in casu niet het geval is (zie hoger), ligt er geen bevoegdheidsverlies voor.

De verwerende partij was dan ook wel degelijk bevoegd om op 10 september 2015 het administratief beroep van de beroepsindieners af te wijzen en de gevraagde vergunning te verlenen.

5.2. In hoofdorde : de Imbos-rechtspraak is in casu niet toepasselijk gelet op het verschil in feitelijke situatie

De tussenkomende partij wil er de uitdrukkelijke aandacht van uw Raad op trekken dat de feitelijke situatie in casu grondig verschillend is met de feitelijke situatie in de Imbos-arresten. Het verschil is significant wat de regeling van de termijnen betreft om een nieuwe beslissing te nemen.

Het verschil zit vooral in 2 elementen:

- De door de verwerende partij gebruikte techniek, m.n. de intrekking van een administratieve rechtshandeling*
- Het tijdstip waarop deze techniek gebruikt werd m.n. na een schorsingsarrest.*

Deze combinatie wordt gebruikelijk aangeduid als een handeling van goed behoorlijk bestuur.

In de Imbos-arresten was er geen sprake van een intrekking na eerdere schorsing. De tussenkomende partij verwijst naar de hierboven gegeven schets.

De verzoekende partij zal het middel ontwikkelen door de principes van de intrekking te schetsen en vervolgens aan de hand van deze schets de relevantie van het verschil voor de beantwoording van de vraag toelichten.

5.2.1. De intrekkingsleer

In het Belgische administratieve recht is de intrekkingsleer een jurisprudentiële constructie ontwikkeld door de Raad van State en zoekt een evenwicht tussen 2 beginselen: het legaliteitsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

De leer laat overheden toe om -mits bepaalde voorwaarden vervuld zijn- retroactief & ex tunc terug te komen op een eerdere administratieve rechtshandeling. De intrekking wordt beschouwd als zijnde verwant aan de vernietiging van een administratieve rechtshandeling door een daartoe bevoegd administratief rechtscollege.

De bedoeling van de intrekking is er in gelegen om retro-actief een einde te stellen aan een handeling die volgens de eigen beoordeling van het betrokken bestuur behept is met een onregelmatigheid of een vergissing. Het doel van de intrekking bestaat er in om een begane vergissing of onregelmatigheid recht te zetten:...

De voorwaarden van de intrekkingsleer zijn voldoende bekend :

->De intrekking van regelmatige administratieve rechtshandelingen die rechten verlenen is nooit mogelijk. Er is immers geen onregelmatigheid die moet worden rechtgezet en de rechtszekerheid van de rechtverkrijger verzet zich tegen de intrekking.

->De intrekking van onregelmatige administratieve rechtshandelingen die rechten verlenen is mogelijk onder de voorwaarde dat de intrekking gebeurt binnen de termijn waarbinnen

de rechtshandeling kan aangevochten worden bij een administratief rechtscollege dan wel (wanneer dergelijk beroep aanhangig is gemaakt) vooraleer het rechtscollege uitspraak heeft gedaan. De logica is duidelijk: er is een onregelmatigheid in de administratieve rechtshandeling waarvoor het legaliteitsbeginsel vereist dat ze wordt rechtgezet.

Het rechtszekerheidsbeginsel verzet zich niet tegen de intrekking omdat de rechtshandeling nog precair is (ze kan nog worden aangevochten of vernietigd). In die omstandigheden prevaleert het legaliteitsbeginsel. Eens de termijn voorbij is, moet het rechtszekerheidsbeginsel prevaleren.

->De intrekking van administratieve rechtshandelingen die geen rechten verlenen is altijd mogelijk

→De onbestaande administratieve rechtshandeling kan steeds worden ingetrokken. De onbestaande administratieve rechtshandeling is de rechtshandeling die behept is met een dermate flagrante onwettigheid dat de bestaansvoorwaarde ervan is aangetast. Omdat dergelijke onwettigheid voor iedereen duidelijk is verzet het rechtszekerheidsbeginsel zich niet tegen de intrekking. De onwettigheid is dermate flagrant dat het legaliteitsbeginsel altijd moet prevaleren.

De intrekkingssleer heeft na de creatie van de bevoegdheid voor administratieve rechtscollege om administratieve rechtshandelingen te schorsen een hoge vlucht genomen. Het werd als een teken van zorgvuldig bestuur beschouwd dat de overheid wier beslissing door een administratief rechtscollege werd geschorst haar beslissing zou re-evalueren en wanneer zij na de re-evaluatie tot de conclusie kwam, de beslissing zou intrekken om dan een nieuwe beslissing te nemen.

Men oordeelt dat om minstens een dubbele reden een teken is van goed bestuur :

->Het verkort de periode van rechtsonzekerheid.

De geadresseerde en de getroffen van de beslissing moeten immers niet meer wachten op de uitspraak van het administratieve rechtscollege. De zekerheid wordt onmiddellijk gecreëerd door het bestuur zelf. Dit versterkt de rechtszekerheid en is aldus te verkiezen.

->Proces-economisch is het een besparing omdat het voorkomt dat het administratieve rechtscollege nog uitspraak moet doen over het annulatieberoep.

In aantal arresten heeft de Raad van State de relatie tussen de schorsingsarresten en de intrekking echter bijkomend geëvalueerd en enkele beginselen ontwikkeld :

→De intrekking van de rechtshandeling moet gebeuren omwille van de rechtsmatigheidsbezwaren die de verzoekende partij bij de Raad heeft doen gelden. Als de intrekking enkel is ingegeven door het doel om te vrijdelen dat de Raad van State na het auditorsverslag standpunt zou innemen over de bestreden beslissing dan mag er geen gevolg verleend worden aan deze intrekking.

—>Als de overheid de bestreden rechtshandeling na schorsing intrekt, verwerft ze weliswaar het recht om een nieuwe beslissing te nemen maar dan is zij er bij het nemen van deze nieuwe beslissing toe gehouden om de onwettigheid weerhouden in het ernstig geachte rechtsmiddel aan te zuiveren, zoniet kan met de intrekking geen rekening worden gehouden

-->Het is de overheid bij het opnieuw nemen van de beslissing na een intrekking mogelijk om dezelfde beslissing opnieuw te nemen en het is haar mogelijk om het beginsel van de terugwerkende kracht te moduleren wanneer dit noodzakelijk is voor de goede werking van de dienst of ter regularisatie van een feitelijke of een rechtstoestand maar dan op voorwaarde dat het vereiste van de rechtszekerheid wordt geëerbiedigd.

5.2.2. Toepassing : de schorsing en de intrekking van de geschorste beslissing verantwoorden een genuanceerde toepassing van de Imbos-rechtspraak

De tussenkomenende partij wijst er op dat de ambtshalve vraag peilt naar de gevolgen van de intrekkingbeslissing van 10 september 2015, waarbij de beslissing van 20 november 2014 werd ingetrokken nadat deze beslissing door Uw raad was geschorst bij arrest van 24 maart 2015.

Voor de beoordeling van de intrekkingbeslissing moet er op gewezen worden dat het arrest van Uw Raad van 24 maart 2015 de beslissing van 20 november 2014 had geschorst. In dit arrest had Uw Raad de beslissing van 20 november 2014 geschorst omwille van de gegrondheid van het zevende middel m.b.t. de toepassing van artikel 2 van de EEG richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 zoals toegepast door het Hof van Justitie in haar arrest van 24 maart 2011.

Uw raad was van oordeel dat het aangevraagde project mogelijkerwijze een stadontwikkelingsproject kon zijn in toepassing van deze bepalingen zodat de MER-verplichtingen ook voor dergelijk project hadden moeten worden beoordeeld. Uw Raad stelde vast dat in het besluit van 20 november 2014 de MER-verplichtingen enkel gecontroleerd waren voor de ontbossing van de toegangsweg (waarvoor geen MER nodig was wegens geringe omvang).

Uw Raad schorste het besluit omdat niet was gemotiveerd waarom er geen sprake was van een stadsontwikkelingsproject dan wel waarom er geen MER-plicht was.

Welnu in de beslissing van 10 september 2015 waarmee de beslissing van 20 november 2014 werd ingetrokken wordt :

—>Uitdrukkelijk verwezen naar het arrest van Uw Raad van 24 maart 2015 en de motieven ervan (terug te vinden op pagina 3 van de beslissing).

Uitdrukkelijk gesteld dat omwille van dit arrest het aangewezen is om de beslissing van 20 november 2014 in te trekken (motivering terug te vinden op pagina 22 van de beslissing).

->Uitdrukkelijk tegemoetgekomen aan de schorsingsmotieven van het arrest van 24 maart 2015. In de motieven op pagina 21 van de beslissing beoordeelt de Deputatie hoe er met de MER-verplichting moet omgegaan worden, waarvoor ze verwijst naar het MER-screeningsformulier dat daartoe was ingediend.

De overige motieven werden hernomen (omdat uiteindelijk de beslissing nog steeds een vergunning inhoudt)

Dit betekent samengevat dat de Deputatie de beslissing van 20 november 2014 heeft ingetrokken met de uitdrukkelijke bedoeling om de onwettelijkheid in deze beslissing zoals ze aangehaald was in het schorsingsarrest van 24 maart 2015 te kunnen remediëren. Zij heeft dit ook gedaan.

Dit betekent dat de Deputatie bij het intrekken van de beslissing zich volledig gehouden heeft aan de redenen waarom een administratieve beslissing kan ingetrokken worden, m.n. een onregelmatigheid van een eerdere beslissing rechtzetten.

Daarmee heeft de Deputatie zorgvuldig gehandeld : eerder dan te wachten op een eventueel vernietigingsarrest van Uw Raad heeft zij de beslissing ingetrokken en geredigeerd. Dit heeft er toe geleid dat Uw raad werk werd bespaard en dat partijen ook vooruitgang hebben geboekt in de manier waarin de beslissing kon worden beoordeeld, zodat de rechtszekerheid werd gediend.

De tussenkomenende partij wijst er uitdrukkelijk op dat deze handelswijze niemand's rechten heeft geschaad :

—>Integendeel, de verwerende partij had kunnen kiezen om niets te doen en de procedure voort te zetten. In dat geval was er een arrest tussengekomen van Uw Raad waarin :
->ofwel de beslissing zou vernietigen. In dat geval had de Deputatie sowieso een termijn gekregen om opnieuw te oordelen (en dan zou het resultaat identiek zijn aan de huidige)
-> ofwel de beslissing niet zou vernietigen in welk geval de bestreden beslissing definitief was geworden.

Bij vergelijking aan deze twee situaties is met de intrekking geen enkel recht van enige partij geschonden.

—>De partijen hebben van de intrekkingbeslissing zelf de mogelijkheid om deze gerechtelijk aan te vechten.

Deze handelwijze moet toegejuicht worden eerder dan gesanctioneerd worden. Als deze handelwijze zou gesanctioneerd worden met het verlies van bevoegdheid omdat de termijn om te beslissen overschreden is, dan wordt daarmee de facto de intrekkingleer onmogelijk gemaakt.

Maar bovendien zal er proces-economisch een bijkomende last en nog meer rechtsonzekerheid ontstaan: geen enkele verwerende partij zal na een schorsing nog een intrekking overwegen omdat daarmee dan impliciet doch onmiddellijk het verlies van bevoegdheid om nog te oordelen zal intreden. De verwerende partij zullen derhalve altijd wachten op het arrest over de annulatie : in dat geval zal hun nog altijd een termijn om te oordelen worden toegewezen. Dit leidt tot meerwerk voor Uw Raad.

Bovendien leidt een intrekking na schorsing tot rechtsonzekerheid voor partijen : het verlies van bevoegdheid betekent immers dat er geen beroepsbeslissing is (die is immers ingetrokken) en er tegelijkertijd geen nieuwe beslissing meer mogelijk wordt zodat het beroep impliciet en stilzwijgend is afgewezen. Dit leidt tot rechtsonzekerheid bij alle partijen.

Het is derhalve verkieslijk om in deze situatie (intrekking na schorsing) een nuance aan te brengen op de imbos-rechtspraak.

Dit is ook mogelijk : de tussenkomende partij heeft hierboven al op gewezen dat de imbos-rechtspraak een recente jurisprudentiële interpretatie is die nog moet worden verfijnd door verdere rechtspraak. Deze verfijning kan gebeuren volgens volgende principes:

—>Als er een intrekking is van een onregelmatige administratieve beslissing over het beroep tegen een beslissing omtrent een aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning

—>Om te remediëren aan deze onregelmatigheid

—>Waarbij de voorwaarden van de administratiefrechtelijke intrekkingleer gerespecteerd zijn

Dan herleeft voor de overheid haar aanvankelijke beslissingstermijn vanaf de datum van de intrekkingbeslissing om te oordelen over het beroep tegen de beslissing van het College van burgemeester en Schepenen en heeft de intrekkingbeslissing niet het verlies van bevoegdheid voor de oordelende overheid tot gevolg.

Vermits deze voorwaarden vervuld zijn, kan Uw Raad niet beslissen dat na de intrekking van de beslissing van 20 november 2014 in de beslissing van 10 september 2015 de deputatie van de provincie Vlaams Brabant de bevoegdheid verloren was nog te oordelen over het beroep tegen de beslissing van het College van burgemeester en Schepenen van de gemeente Tervuren.

Ondergeschiedt : toepassing van het gelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel

Ondergeschiedt, in de mate dat uw Raad toch zou oordelen dat de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO een vervaltermijn is, maakt artikel 4.8.2, derde lid VCRO een schending uit van het gelijkheidsbeginsel. Het gevolg is dat uw Raad een grondwetsconforme interpretatie aan artikel 4.8.2., derde lid VCRO moet toekennen of, minstens, dat de gesuggereerde prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof moet worden voorgelegd. De tussenkomende partij licht dit nader toe.

5.3.1. Principes

5.3.1.1. Het gelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel

...

5.3.2. Toepassing in casu

5.3.2.1. Het gelijkheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel zijn geschonden in de lezing van de Imbos-rechtspraak

5.3.2.1.A. De ongelijkheid in casu

De tussenkomende partij stelt een ongelijke behandeling vast tussen vergelijkbare categorieën van rechtsonderhorigen, zonder dat hiervoor een redelijke verantwoording bestaat. De ongelijke behandeling volgt uit de interpretatie als zou artikel 4.8.2, derde lid VCRO een vervaltermijn voorschrijven.

De ongelijkheid gaat schuil in de situatie waarin de verwerende partij zich bevindt in het huidige dossier.

Er doet zich namelijk een discriminatie voor tussen:

Enerzijds, de situatie waarin:

—> Een vernietigingsarrest van uw Raad de verplichting oplegt om binnen een bepaalde termijn ('X') een nieuw vergunningsbesluit te nemen;

—> Het bestuur binnen de vooropgestelde termijn X een vergunningsbesluit neemt;

—> Het bestuur daarna het nieuwe besluit op rechtsgeldige wijze intrekt en gelijktijdig een nieuw vergunningsbesluit neemt **binnen** termijn X;

Anderzijds, de situatie waarin:

—> Een vernietigingsarrest van uw Raad de verplichting oplegt om binnen een bepaalde termijn ('X') een nieuw vergunningsbesluit te nemen;

—> Het bestuur binnen de vooropgestelde termijn X een vergunningsbesluit neemt;

—> Het bestuur daarna het nieuwe besluit op rechtsgeldige wijze intrekt en gelijktijdig een nieuw vergunningsbesluit neemt, **buiten** termijn X;

De interpretatie, zoals bevestigd in de Imbos-rechtspraak, dat de termijn uit van artikel 4.8.2., derde lid VCRO een vervaltermijn is, heeft tot gevolg dat er in de eerste hogervermelde situatie geen probleem bestaat, maar dat er in de tweede situatie wel een probleem bestaat, namelijk de vaststelling dat de overheid buiten de vervaltermijn tot een besluit is gekomen en dus haar bevoegdheid verloren is.

5.3.2.1.B. Toetsing aan de criteria van het gelijkheidsbeginsel

De tussenkomende partij zet in wat volgt uiteen waarin de schending van het gelijkheidsbeginsel in casu precies gelegen is. De tussenkomende partij is zich ervan bewust dat het uw Raad niet toekomt om een decretale bepaling aan de Grondwet te toetsen, maar wenst toch een uitgebreide toelichting te voorzien, zodat alleszins vaststaat dat er geen

sprake is van een bepaling die de Grondwet 'klaarblijkelijk niet schendt' in de zin van artikel 26, §2, lid 2 van de Gecoördineerde Wet op het Grondwettelijk Hof.

De beide situaties zijn **vergelijkbaar** in de het licht van het gelijkheidsbeginsel. Het gaat namelijk telkens om een bestuur dat zich geconfronteerd ziet met een vernietigingsarrest van uw Raad en een opgelegde termijn om tot een nieuw besluit te komen, dat een besluit neemt binnen die termijn en later, op rechtsgeldige wijze, tot intrekking van dat besluit overgaat, waarbij zij gelijktijdig een nieuw besluit neemt.

Hiermee lijnt de tussenkomende partij het referentiekader van de vraag naar de schending van het gelijkheidsbeginsel af.

Het feit dat in de éne situatie de laatste beslissing na de intrekking voor het einde van de vervaltermijn is genomen en dat in de andere situatie pas daarna, doet geen afbreuk aan de vergelijkbaarheid van de situaties. Het is namelijk net dit verschil in behandeling dat hier aan de kaak gesteld wordt.

De vraag naar het **wettig doel** van de bepaling die het onderscheid invoert, is in casu niet evident. Het Grondwettelijk Hof beroept zich meestal op de parlementaire voorbereiding van de betrokken rechtsregel om het doel ervan te achterhalen. Indien hieruit geen duidelijke doelstelling blijkt, volstaat die vaststelling op zich om ervan uit te gaan dat het gemaakte onderscheid niet aanvaardbaar is.

In casu blijkt uit de lezing van de algemene bespreking van de parlementaire voorbereiding bij artikel 4.8.2, derde lid VCRO (zoals gewijzigd door het wijzigingsdecreet van 6 juli 2012) de nagestreefde vereenvoudiging en de versterking van de efficiëntie van de procedure voor uw Raad:...

De tussenkomende partij aanvaardt dat dit een wettig doel is.

In de mate dat uw Raad zou oordelen dat dit niet kan worden beschouwd als zijnde het doel van de maatregel, dan staat het vast dat er geen duidelijk doel is vooropgeschreven. Deze vaststelling volstaat, zo oordeelde het Grondwettelijk Hof«, om de schending van het gelijkheidsbeginsel vast te stellen.

Het onderscheid dat bestaat in de interpretatie dat er sprake is van een vervaltermijn, is **objectief vaststelbaar**. De tussenkomende partij aanvaardt dat op objectieve wijze en zonder subjectieve beoordeling kan worden vastgesteld of een besluit binnen, dan wel buiten een termijn is genomen.

Het onderscheid tussen beide categorieën van rechtsonderhorigen is **niet pertinent**.

De tussenkomende partij ziet niet in hoe artikel 4.8.2, derde lid VCRO, in de lezing als zou hierin een vervaltermijn zijn voorgeschreven, bijdraagt tot het doel van de bepaling, namelijk een meer efficiënte en performante rechtsbedeling bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Integendeel, de situatie die zich in casu zou voordoen indien er sprake zou zijn van een vervaltermijn, staat diametraal tegenover de bedoeling van de Vlaamse decreet-gever. Het gevolg van de toepassing van de Imbos-leer zou er namelijk toe leiden dat in casu moet worden vastgesteld dat het besluit van 10 september 2015 laattijdig is genomen.

Verder zou uw Raad moeten vaststellen dat, aangezien de beslissing van 20 november 2014 is ingetrokken en dus uit de rechtsorde is verdwenen, er geen nieuw besluit is genomen binnen de vervaltermijn die uw Raad oplegde in het arrest van 26 augustus 2014.

Dat zou betekenen dat er, ingevolge artikel 4.7.23 VCRO een impliciete weigering van het administratief beroep zou voorliggen. Tegen die impliciete weigering kunnen de belanghebbenden (in het bijzonder de verzoekende en overige tussenkomende partijen) dan een nieuw beroep tot nietigverklaring voor uw Raad brengen, waarbij de onwettigheid van de impliciete weigering erg eenvoudig kan worden gekoppeld aan een gebrek aan formele motivering.

Daarop zou uw Raad dan de nietigverklaring van de impliciete weigering moeten uitspreken en aan de verwerende partij opnieuw opleggen om een nieuw besluit te nemen, binnen een bepaalde termijn.

Het komt de tussenkomende partij voor dat dit feitenverloop nu net een schoolvoorbeeld is van hetgeen de decreetgever heeft willen vermijden door het uitbreiden van de bevoegdheden van uw Raad. Op die manier zou het doel van de ingevoerde bepalingen in de VCRO (zie hoger) niet bereikt, maar eerder tegengewerkt worden. Dit wordt bevestigd door de parlementaire voorbereiding bij artikel 37 DBRC (zie punt 5.1.1.1.C), waarin de decreetgever bevestigt dat het nooit haar intentie is geweest om een vervaltermijn in te schrijven in artikel 4.8.2, derde lid VCRO.

Een invulling van artikel 4.8.2, derde lid VCRO, als zou de erin voorgeschreven termijn een vervaltermijn zijn, maakt dat een niet pertinent onderscheid wordt geschapen tussen de hierboven vermelde categorieën van rechtsonderhorigen. Deze vaststelling leidt tot de schending van het gelijkheidsbeginsel.

Ten slotte wijst de tussenkomende partij erop dat de lezing als zou artikel 4.8.2, derde lid VCRO een vervaltermijn bevatten een onderscheid creëert dat niet evenredig is in het licht van het vooropgestelde doel.

Er bestaat geen rechtstreeks verband tussen de procedure voor uw Raad en de beslissingstermijn waarover een vergunningverlenende overheid beschikt na afloop van een procedure voor uw Raad. Er bestaat geen redelijke verhouding tussen de invulling van de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO als vervaltermijn en het nagestreefde doel van de maatregel, nl. de efficiëntie van de procedure voor uw Raad.

Het onderscheid gaat uit zijn aard verder dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken.

Ook deze vaststelling volstaat om de schending van het gelijkheidsbeginsel aan te nemen. De schending van het gelijkheidsbeginsel, in de lezing als zou artikel 4.8.2, derde lid VCRO een vervaltermijn voorschrijven, is hiermee duidelijk.

Uw Raad kan op 2 manieren omgaan met deze vaststelling:

Ofwel geeft uw Raad een grondwetsconforme interpretatie aan artikel 4.8.2, derde lid VCRO, zodat de termijn uit die bepaling als een termijn van orde wordt beschouwd (punt 5.3.2.2):

Ofwel legt uw Raad de voorgestelde prejudiciële vraag voor aan het Grondwettelijk Hof (punt 5.3.2.3)

5.3.2.2. Uw Raad moet artikel 4.8.2, derde lid VCRO grondwetsconform interpreteren

De tussenkomende partij wees reeds op de leer rond de grondwetsconforme interpretatie. Zoals onder meer bevestigd door het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie (zie punt

5.3.1.2), is men gehouden een wetsbepaling, zo mogelijk grondwetsconform te interpreteren.

In casu kan uw Raad er concreet voor opteren om artikel 4.8.2, derde lid VCRO zodanig te interpreteren dat de voormelde schending van het gelijkheidsbeginsel zich niet voordoet, nl. als zou de daarin bepaalde termijn een termijn van orde zijn.

In dat geval zou de schending van het gelijkheidsbeginsel, zoals hoger omschreven, zich niet voordoen.

Het concrete gevolg in casu zou dan ook zijn dat de beslissing van de verwerende partij van 10 september 2015 niet laattijdig is genomen en de verwerende partij dan ook nog wel degelijk bevoegd was om het besluit te nemen (zie punt 5.1.2.2 en 5.1.2.3).

De ambtshalve vraag van uw Raad of de verwerende partij nog bevoegd was voor het nemen van de beslissing van 10 september 2015 moet dan bevestigend worden beantwoord.

5.3.2.3. Prejudiciële vraag

Ondergeschikt, en in de mate dat uw Raad zelf niet wenst over te gaan tot een grondwetsconforme interpretatie van artikel 4.8.2, derde lid VCRO, suggereert de tussenkomenende partij dat de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof wordt voorgelegd:

"Schendt artikel 4.8.2, derde lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) het gelijkheidsbeginsel dat volgt uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in de lezing dat de termijn die de Raad voor Vergunningsbetwistingen kan opleggen, wanneer zij het bestuur na een vernietigingsarrest verplicht om een nieuw besluit te nemen, een vervaltermijn is, in de vergelijking tussen:

- Enerzijds, de situatie waarin een vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

aan het bestuur oplegt een nieuw besluit te nemen binnen een bepaalde termijn, het bestuur een nieuw besluit neemt binnen de gestelde termijn, het besluit vervolgens op wijze intrekt en gelijktijdig vervangt door een nieuw besluit, nog steeds binnen de gestelde termijn, zodat het laatste besluit binnen de vervaltermijn is genomen, en

- Anderzijds, dezelfde situatie, maar waarin de intrekking en de gelijktijdige nieuwe beslissing buiten de gestelde termijn vallen, zodat de vaststelling is dat de vervaltermijn is miskend en de overheid niet meer bevoegd was om het laatste besluit te nemen, zodat, ingevolge de rechtsgeldige intrekking, er geen besluit binnen de termijn is genomen en in toepassing van artikel 4.7.23, §2 lid 2 VCRO het administratief beroep geacht moet worden te zijn geweigerd?"

De tussenkomenende partij wijst erop dat, gelet op de toelichting onder punt 5.3.2.1.B, uw Raad niet zonder meer kan stellen dat er klaarblijkelijk geen schending van het gelijkheidsbeginsel uit de artikelen 10 en 11 Gw. voorligt.

Voorts kan uw Raad evenmin in redelijkheid oordelen dat de beslechting van de onderhavige zaak niet vereist dat de prejudiciële vraag wordt beantwoord. De vraag naar de interpretatie van artikel 4.8.2, derde lid VCRO is namelijk van cruciaal belang voor het beantwoorden van de ambtshalve vraag naar de bevoegdheid van de verwerende partij. Dit hangt namelijk volledig samen met de kwalificatie van de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO als vervaltermijn, dan wel termijn van orde.

De tussenkomende partij dringt er dan ook in ondergeschikte orde op aan dat uw Raad de voorgestelde prejudiciële vraag voorlegt aan het Grondwettelijk Hof.

5.4. Samenvatting van het standpunt van de tussenkomende partij

142. De tussenkomende partij vat haar standpunt samen:

- In eerste instantie wijst de tussenkomende partij erop dat de termijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO een termijn van orde is en geen vervaltermijn. De tussenkomende partij wijst uitvoering op de redenen die uw Raad toelaten om afstand te nemen van de Imbos-rechtspraak en het vroegere standpunt van uw Raad terug in te nemen. Bijgevolg was de verwerende partij haar bevoegdheid niet verloren bij het nemen van het besluit van 10 september 2015.

- In tweede instantie meent de tussenkomende partij dat er reden is voor verijning van de Imbos-rechtspraak in de situatie waarin de overheid terecht toepassing maakt van het administratiefrechtelijk leerstuk van de intrekking.

- En in derde instantie wijst de tussenkomende partij erop dat de lezing van artikel 4.8.2, derde lid VCRO, als zou hierin een vervaltermijn vervat zitten, strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Bijgevolg zal uw Raad een grondwetsconforme lezing aan artikel 4.8.2, derde lid VCRO willen geven, of minstens de voorgestelde prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof willen voorleggen.

Uit het voorgaande volgt dat de ambtshalve vraag naar de bevoegdheid van de verwerende partij op het moment van het nemen van het besluit van 10 september 2015 bevestigend moet worden beantwoord.

...

3.

De tweede verzoekende partij (II), tevens de tweede tussenkomende partij (III), stelt:

“ ...

4. Standpunt van verzoekende partij aangaande de ambtshalve vraag waartoe de debatten werden heropend.

4.1. Volgens art. 4.7.23 par. 2 VCRO is het zo dat:

*" De deputatie neemt haar beslissing **binnen een vervaltermijn van vijfenzeventig dagen**, die ingaat de dag na deze van de betekening van het beroep. Deze vervaltermijn wordt verlengd tot honderdvijf dagen, indien toepassing wordt gemaakt van het mondelinge of schriftelijke hoorrecht, vermeld in par 1, eerste lid.*

***Indien geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltermijn**, wordt het beroep geacht afgewezen te zijn.*

4.2. Volgens art. 4.8.2 VCRO zoals gold ten tijde van de beslissing van 10 september 2015 bepaalde onder meer:

" Als de Raad een beslissing vernietigt, kan hij het bestuur dat de vernietigde beslissing nam, bevelen om een nieuwe beslissing te nemen binnen de termijn die hij bepaalt. De Raad kan daarbij : (...)"

Deze bepaling is relevant wegens het arrest van 26 augustus 2014 en in samenlezing met het arrest Rvst inz. Imbos nr 230.559 van 17 03 2015.

*4.3. Hier is het puur formeel gezien zo dat de verwerende partij wel degelijk een beslissing binnen de vervaltermijn van 75 dan wel 105 dagen een beslissing heeft genomen betreffende het hoger beroep dat op **28 april 2012** zoals door onder meer verzoekster (én de VZW RANA) werd ingesteld tegen de beslissing van het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Tervuren van 19 maart 2012. Namelijk op **30 juli 2012**. Deze beslissing hield de weigering in van de stedenbouwkundige vergunning, nadat een hoorzitting plaatsvond. Deze beslissing was dus te situeren op de 94 ste dag, dus binnen de 105 dagen. Deze feiten en data zijn ook vermeld in het arrest van de RvVb nr A/2014/0584 van 26 augustus 2014.*

*4.4. De voormelde beslissing van 30 juli 2012, die geen recht tot bouwen verleende aan de bouwheer (want het was een weigering) werd weliswaar via willig beroep dd. 14 augustus 2012 ingetrokken bij beslissing van **6 september 2012** van de deputatie.*

Deze beslissing van 6 september 2012 was toen ook reeds buiten de termijn van 105 dagen genomen.

Deze beslissing werd bovendien dus vernietigd bij arrest van 26 augustus 2014.

*4.5. Wat dan **de beslissing van 10 september 2015** betreft: deze valt inderdaad zeer ruim buiten zowel de termijn voorzien in art. 4.7.23 VCRO als buiten de termijn voorzien in punt 4 van het beschikkend gedeelte van het arrest dd. 26.08.2014.*

Dit is ook zo voor wat betreft de beslissing van de deputatie:

--> van 6 september 2012;

--> van 20 november 2014.

4.6. Doch anders dan de beide hier bestreden beslissingen was de eerste beslissing genomen door de deputatie nl. op 30 juli 2012 tijdig. En dus is art. 4.7.23 tweede lid in principe niet toepasselijk.

*Deze bepaling nl. de verondersteld geachte **afwijzing van het hoger beroep** geldt nl. enkel "indien geen beslissing wordt genomen..."*

Weliswaar is deze beslissing naderhand ingetrokken via willig beroep nl. op 6 september 2012.

Doch de intrekking van een beslissing (dd. 30.07.2012) neemt niet weg dat er een beslissing was. Beslissing die tot op vandaag niet vernietigd werd en dus formeel gezien niet uit het rechtsverkeer werd genomen (althans niet via een rechterlijke beslissing).

De Deputatie stelt in haar aanvullende nota de intrekking quasi gelijk met een vernietiging. Dit is in feite niet correct.

Een vernietiging is mogelijk omdat het voortvloeit uit een in de wet voorzien rechtsmiddel. Een intrekking is niet in de wetgeving bestuursrecht voorzien. Het gaat om een praetoriaanse rechtsfiguur (dus via rechtsleer en rechtspraak gedoogd).

Doch er blijven ook volgens rechtspraak en rechtsleer substantiële verschillen met een vernietiging van een bestuurshandeling.

Vglk. met arrest Raad van State nr. 185.771 van 21 augustus 2008 inz. Barra. blz. 12/14:...

Bijgevolg is het standpunt dat de intrekking dezelfde rechtsgevolgen heeft als de vernietiging, nl. het met terugwerkende kracht wegnemen van een bestuursbeslissing, overdreven.

Ook al is er rechtspraak van de Raad van State waarin de vergelijking gemaakt wordt nl. dat juist zoals bij een vernietigingsarrest, de ingetrokken beslissing geacht wordt nooit te hebben bestaan.

Voor dergelijk verregaande rechtsgevolgen zou er minstens een wettelijke rechtsgrond moeten zijn. Dit ontbreekt. Doch om bij de ambtshalve vraag te blijven:

*4.7. Wat vervolgens nog **art. 4.7.23 par.3 VCRO** betreft: volgens verzoekster dient Uw Raad niet te beslissen of deze bepaling i.c. wel of niet toepasselijk is.*

De enige sanctie die de VCRO direct voorziet wanneer art. 4.7.23 par. 2 eerste lid niet werd nagekomen, is te lezen in art. 4.7.23 par. 2 tweede lid VCRO.

Dit tweede lid van art. 4.7.23 par. 2 VCRO is overigens niet toepasselijk omdat er wel een tijdige beslissing werd genomen nl. op 30 juli 2012.

Zie voor alle duidelijkheid in bijlage.

4.8. In ondergeschikte orde.

Indien evenwel volgens Uw Raad de intrekking van de beslissing van 30 juli 2012 (én van 20 november 2014 én van 10 september 2015) zou maken dat er "geen beslissing" is of geweest is, standpunt dat verzoekster dus niet onderschrijft:

➤ *alleen dan zou er sprake kunnen zijn van een stilzwijgende beslissing, nl. geacht het hoger beroep te hebben afgewezen, cfr. art. 4.7.23 par. 2 tweede lid VCRO;*

➤ *doch is er een probleem met de vereiste van de redelijke termijn, aangezien het hoger beroep door verzoekster mw. Huyghe-Dierickx reeds werd ingediend meer dan 5 jaar geleden, nl. op 28 april 2017, en verhindert de vereiste van de redelijke termijn dan niet dat er dan plots > 5 jaar later, om redenen onafhankelijk van de wil van verzoekster, er een beslissing in de bus valt die veronderstelt wordt een afwijzing van haar hoger beroep te zijn?*

De redelijke termijn om anno 2017 nog een stilzwijgende en dan nog afwijzende beslissing t.a.v. een manifest tijdig hoger beroep anno 2012 op tafel te leggen, is m.i. ruim overschreden.

➤ *Daarbij komt ook nog een probleem met art. 13 Grondwet:*

"Niemand kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent."

Verzoekster is tijdig tussengekomen in de procedure(s), heeft zelf tijdig de nodige vorderingen tegenover de rechter (= de RvVb) gesteld. Er is een wettelijke begrenzing of dus wettelijke reden vereist waarom Uw Raad niet meer dient te beslissen over de vordering die door verzoekster werd ingesteld.

Wel kan uiteraard ook via een ambtshalve opgeworpen middel een beslissing vernietigd worden, met de logische gevolgen van dien.

4.9. Samengevatte conclusie m.b.t. het ambtshalve opgeworpen middel:

== de beslissing van 10 september 2015 kan inderdaad worden vernietigd omdat behept met overschrijding van een vervaltermijn, nl. overschrijding van zowel de vervaltermijn art. 4.7.23 par. 2 eerste lid VCRO, als wegens overschrijding van de termijn opgelegd in punt 4 van het beschikkend gedeelte van het arrest RvVb van 26 augustus 2014.

En is dus ook behept met bevoegdheidsoverschrijding,

== Evenwel is art. 4.7.23 par. 3 VCRO (zoals vermeld in punt 3.3 van het tussenarrest) niet toepasselijk aangezien er door de Deputatie wel niet "geen beslissing" want wel een beslissing werd genomen binnen de vervaltermijn, nl. op 30 juli 2012:

- beslissing die niet vernietigd werd;
- beslissing die wel ingetrokken werd na een zgn. willig beroep, doch de intrekking van die beslissing heeft geen wettige rechtsgrond en heeft niet voor gevolg dat er "geen beslissing" werd genomen.

In art. 4.7.23 VCRO wordt "geen beslissing" niet gelijkgesteld met "geacht te worden dat er geen beslissing werd genomen" of heeft bestaan of zo. Deze interpretatie zou volgens verzoekster te ruim zijn en wellicht ook niet bedoeld door de decreetgever.

== Dus is volgens verzoekster de stelling vanaf "en zij overeenkomstig art. 4.7.23 par. 3 eerste lid VCRO aan de verzoekende partijen, als de indieners van het beroep, een kennisgeving van de stilzwijgende beslissing diende te bezorgen" op het eerste gezicht ongegrond.

Minstens dient de Deputatie autonoom te beslissen welke de gevolgen zijn wanneer Uw Raad de vernietiging zou uitspreken op grond van het ambtshalve opgeworpen middel.

...

4.

De eerste verzoekende partij (I en III) stelt nog in haar aanvullende nota:

" ....

DE PUNTEN WAAROVER UW RAAD REEDS DEFINITIEF BESLIST HEEFT

1. In randnr. 3.1 van het tussenarrest van 2 mei 2017, nr. RvVb/A/1617/0822, heeft Uw Raad zich aangesloten bij het standpunt uit het zogenaamde Imbos-arrest van de Raad van State van 17 maart 2015 met nummer 230.559.

Uit deze beoordeling, die definitief is, vloeit voort dat de verwerende partij ingevolge het vernietigingsarrest van Uw Raad van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 over een vervaltermijn van drie maanden beschikte om een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van verzoekende partijen. Het tussenarrest van 2 mei 2017 vermeldt dat de kennisgeving van het arrest van 26 augustus 2014 plaatsvond bij brief van 2 september 2014. De nieuwe beslissing over het administratief beroep van verzoekster tegen het besluit van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren van 19 maart 2012 moest derhalve ten laatste op 2 december 2014 genomen worden.

2. In het licht van de beoordeling die Uw Raad reeds gemaakt heeft in het tussenarrest – en die trouwens overeenstemt met de beoordeling die gemaakt werd in twee eindarresten van dezelfde datum in twee andere zaken, nl. de arresten nrs. RvVb/A/1617/0813 en RvVb/A/1617/0814 -, is het ellenlange betoog uit de nota van de tussenkomende partijen volkomen naast de kwestie.

De beoordeling uit de randnrs. 3.1 en 3.2 van het arrest heeft gezag van gewijsde. De rechtsmacht van Uw Raad met betrekking tot deze rechtspunten is uitgeput.

Uw Raad kan bijgevolg niet meer terugkomen op haar beoordeling met betrekking tot de kwalificatie van de beslissingstermijn uit het vernietigingsarrest van 26 augustus 2014, nr. A/2014/0584, als een vervaltermijn.

3. De verwijzing door tussenkomende partij naar het wijzigingsdecreet van 9 december 2016 heeft bijgevolg geen enkele relevantie. Uw Raad heeft immers reeds beslist over het karakter van de beslissingstermijn opgelegd in het arrest van 26 augustus 2014.

De aangehaalde decreetswijziging is temporeel niet van toepassing op de onderhavige zaak, wat tussenkomende partij ook erkent.

Verder heeft Uw Raad in het aangehaalde arrest Vercammen, nr. RvVb/A/1617/0814, van 2 mei 2017 reeds beslist dat het niet gaat om een interpretatief decreet.

Die beoordeling is zonder meer correct.

Een interpretatieve wet is een wet waarin bepalingen van een vroegere wet worden uitgelegd omdat er onduidelijkheid bestaat over de juiste draagwijdte van de uit te leggen bepalingen. De techniek van de authentieke uitlegging laat toe dat de steller van een onduidelijke norm, waarvan de toepassing aanleiding geeft tot rechtsonzekerheid, de rechtszekerheid herstelt door toe te lichten welke lezing aan de norm dient te worden gegeven (naar het adagium eius est interpretari, cuius est condere). Vermits de uitgelegde norm ab initio geacht wordt in overeenstemming te zijn geweest met de uitleggingswet, heeft de uitleggingswet retroactief effect en wordt dus deze ook toegepast op rechtsfeiten die dateren van vóór de afkondiging van de uitleggingswet (P. VAN ORSHOVEN, “De kraai en de puid. De retroactieve wet in het licht van de beginselen van behoorlijke wetgeving”, in JURA FALCONIS (ed.), De retroactiviteit van rechtsregels, Jura Falconis Libri, Leuven, 1998, 9). Artikel 7 Gerechtelijk Wetboek bepaalt uitdrukkelijk dat de rechters gehouden zijn zich naar de uitleggingswetten te gedragen in alle zaken waarin het rechtspunt niet definitief berecht is op het tijdstip waarop die wetten bindend worden.

Het inherent retroactief karakter dat een interpretatieve wet aankleeft, laat derhalve inmenging toe in lopende geschillen, en maakt bovendien een uitzondering uit op de algemene regel dat de inwerkingtreding van een norm slechts mogelijk is na de bekendmaking ervan (zie art. 190 Grondwet, dat de veruitwendiging is van een algemeen rechtsbeginsel van toepassing op elke rechtsregel; P. POPELIER, Toepassing van de wet in de tijd, in APR, Gent, Story-Scientia, 1999, 16). Het behoort immers tot het wezen van een interpretatieve wet dat zij terugwerkt tot op de datum van inwerkingtreding van de wetbepalingen die zij interpreteert. Een interpretatieve wet is immers een wet die aan een wetbepaling de betekenis geeft die de wetgever bij de aanneming ervan heeft willen geven en die zij redelijkerwijze kon krijgen. Een interpretatieve wet vermag evenwel geen afbreuk te doen aan in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen (GwH nr. 102/2006, 21 juni 2006).

Een interpretatieve wet moet aan twee criteria voldoen: de oorspronkelijke wet moet onduidelijk, onzeker of controversieel zijn, en de interpretatieve wet mag geen nieuwe regel toevoegen (ibidem, 99). Wanneer aan deze voorwaarden voldaan is, wordt de geïnterpreteerde wet geacht steeds de betekenis te hebben gehad die werd verduidelijkt middels de interpretatieve wet.

In dit geval is het duidelijk dat de decreetgever wel degelijk een koerswijziging heeft ingezet, zodat de decreetswijziging van 9 december 2016 onmogelijk beschouwd kan worden als een zuiver interpretatieve bepaling.

Evenmin is in de voorbereidende werken of in het decreet zelf enige aanduiding terug te vinden dat het zou gaan om een interpretatief karakter heeft. Het is nochtans in de eerste plaats aan de wetgever om te verduidelijken of een wetbepaling een interpretatief karakter heeft. Als algemeen principe geldt immers dat rechtsregels enkel voor de toekomst werken. De retroactiviteit van een norm is derhalve een uitzondering die uitdrukkelijk moet bepaald zijn, of die minstens duidelijk moet blijken uit de bewoordingen of de strekking van de norm (ibidem, p.39).

4. Aangezien Uw Raad reeds beslist heeft dat de verwerende partij ingevolge het vernietigingsarrest van 26 augustus 2014 over een vervaltermijn van drie maanden beschikte om een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van verzoekende partijen, is de grondwettigheidskritiek van tussenkomende partij met betrekking tot de Imbos-rechtspraak eveneens naast de kwestie.

De rechtsmacht van Uw Raad is op dit punt uitgeput.

Het is overigens niet aannemelijk dat de Raad van State en Uw Raad in tal van arresten – waaronder het tussenarrest in deze zaak – een ongrondwettige toepassing van de VCRO zou gemaakt hebben – want daar komt het standpunt van tussenkomende partij op neer.

De zogenaamde schending van het gelijkheidsbeginsel die tussenkomende partij aan de kaart wil stellen in de prejudiciële vraag ontbeert elke ernst. In de eerste hypothese in de vraagstelling wordt een tijdige beslissing genomen, rekening houdend met de opgelegde termijn, en in de tweede hypothese wordt een laattijdige beslissing genomen. Die beide hypothesen zijn fundamenteel verschillend. Het wordt, voor zover bekend, algemeen aanvaard dat in het recht termijnen worden opgelegd die moeten nageleefd worden bij het stellen van rechtshandelingen of bij het nemen van administratieve beslissingen. Het onderscheid dat uit de sanctionering van die termijnen voortvloeit tussen overheden die tijdige dan wel laattijdige beslissingen genomen hebben, is evident verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel. Termijnen zijn immers een noodzakelijk kwaad om procedures gestructureerd en volgens een bepaald tijdsbestek te laten verlopen.

5. In de laatste alinea van randnr. 3.2 van het tussenarrest van 2 mei 2017 wordt door Uw Raad tevens vastgesteld dat “de intrekking van een beslissing [...] geen invloed [heeft] op de (lopende) beroepstermijnen. De intrekking van de beslissing van 20 november 2014 doet dan ook geen nieuwe beslissingstermijn starten.”

Ook deze beoordeling heeft gezag van gewijsde.

De stelling van verwerende partij “dat de intrekking een nieuwe beslissingstermijn doet lopen voor de vergunningverlenende overheid” kan bijgevolg evenmin gevolgd worden.

Uw Raad heeft immers het tegenovergestelde beslist, en de rechtsmacht is ook op dit punt uitgeput.

6. Ten overvloede wordt aangestipt dat de stelling van verwerende partij niet alleen stuit op het gezag van gewijsde van het tussenarrest van Uw Raad, maar dat die stelling ook juridisch onjuist is.

Artikel 4 van 's Raads arrest van 6 augustus 2014, nr. A/2014/0584, luidt:...

Rekening houdend met hetgeen in het tussenarrest van 2 mei 2017 beslist werd, moest verwerende partij dus 'op straffe van verval' een nieuwe beslissing nemen over de administratieve beroepen.

Een vervaltermijn is, nomen est omen, een termijn die door de wet wordt voorgeschreven op straffe van verval. De sanctie die aan de naleving van de termijn gekoppeld wordt, bestaat in het verval van de mogelijkheid om een bepaalde beslissing te nemen (E. DIRIX e.a., De Valks juridisch woordenboek, Antwerpen, Intersentia, 2001, 333). De Raad van State heeft recent nog geoordeeld dat uit artikel 4.7.23, § 2, VCRO voortvloeit dat bij overschrijding van de termijn waarover de deputatie beschikt om een beslissing te nemen over het administratief beroep van verzoeker het administratief beroep "geacht wordt te zijn afgewezen, en dat de deputatie bijgevolg geacht wordt haar bevoegdheid om een beslissing te nemen naar aanleiding van het voormelde administratief beroep van verzoeker te hebben uitgeput". De deputatie verliest dus, bij overschrijding van de haar opgelegde beslissingstermijn, haar beslissingsbevoegdheid.

De intrekking wordt als volgt omschreven in het handboek van Mast:...

De intrekking van een rechtshandeling (door het bestuur dat de handeling gesteld heeft) en de vernietiging van een rechtshandeling (door de rechter) hebben gemeen dat zij beiden terugwerkende kracht hebben; zij werken ex tunc.

Daar eindigt evenwel de vergelijking tussen beide procedés.

De vernietiging van een administratieve rechtshandeling door de rechter zet de onvolmaakte tijdmachine van de retroactiviteit in werking: het vernietigde besluit moet geacht worden nooit bestaan te hebben en het verleden wordt, voor zover mogelijk, juridisch gewist (J. LUST, 'De gevolgen van vernietigingsarresten. Ban het buikgevoel', in I. COOREMAN, D. LINDEMANS en L. PEETERS (eds.), De tenuitvoerlegging van arresten van de Raad van State, Brugge, die Keure, 2012, 90 en D. LINDEMANS, 'De tenuitvoerlegging van arresten van de Raad van State. Algemeen overzicht', in I. COOREMAN, D. LINDEMANS en L. PEETERS (eds.), De tenuitvoerlegging van arresten van de Raad van State, Brugge, die Keure, 2012, 5).

Na de vernietiging wordt aangenomen dat het bestuur, behoudens andersluidend oordeel van de rechter, opnieuw over een volledige termijn beschikt om haar beslissing te nemen (zie bv. RvS 24 februari 2009, nr. 190.762, Van Ermen e.a.). Dit is ook het geval wanneer het gaat om een vervaltermijn. MEES schrijft hierover:...

Een intrekking verschilt fundamenteel van een vernietiging, in die zin dat de intrekking gebeurt door de overheid die, noodgedwongen, terugkomt op haar eigen beslissing. Conform de intrekkingssleer, die in extenso wordt hernomen door tussenkomende partij in haar aanvullende nota, is een intrekking van een rechtverlenende handeling slechts mogelijk wanneer de onwettigheid van deze handeling vaststaat.

De intrekking van een administratieve rechtshandeling heeft weliswaar effect ex tunc, net omwille van het feit dat de auteur van de handeling tot het besef is gekomen dat de handeling onwettig is, maar dat betekent niet dat de intrekking voor het overige dezelfde gevolgen heeft als de vernietiging door de rechter.

De intrekking heeft bv. niet tot gevolg dat een wettelijke beslissingstermijn plots terzijde kan geschoven worden. Het gaat immers om een termijn die door de wetgever (of minstens door een hogere overheid) dwingend wordt bepaald. De deputatie Vlaams-Brabant heeft in ons staatsbestel geen wetgevende bevoegdheid, en moet de wettelijk opgelegde termijnen dus zonder meer naleven. Haar situatie verschilt in die zin fundamenteel van die van een rechter die wel degelijk, binnen de perken van zijn rechtsmacht en met eerbied voor de scheiding der machten, in zijn vernietigingsarrest kan bepalen hoe het herstel van een begane onwettigheid dient te gebeuren.

Bij een intrekking geldt, althans buiten tuchtzaken, dat de vernietiging van een beslissing die binnen een bepaalde tijdspanne genomen moest worden, geen mogelijkheid biedt voor het bestuur om een nieuwe beslissing te nemen, indien de termijn hiervoor al verstreken is (J. GORIS, Georganiseerde bestuurlijke beroepen, Brugge, die Keure, 2012, 532).

Deze principes gelden a fortiori wanneer een orgaan van de uitvoerende macht gebonden is aan een beslissingstermijn die door de rechter op straffe van verval werd opgelegd, zoals hier. De administratieve overheid heeft zich aan deze termijn te houden, zonder meer.

Uw Raad stelt dus, terecht, dat de intrekking van de beslissing van 20 november 2014 geen nieuwe beslissingstermijn heeft doen lopen.

7. Het tegenovergestelde standpunt, verdedigd door verwerende partij, zou ertoe leiden dat de systematiek van de bindende beslissingstermijnen uit de VCRO volkomen op de helling zou gezet worden.

De VCRO voorziet in een bindende beslissingstermijn van 105 dagen (artikel 4.7.23, § 2 VCRO), waarbinnen de deputatie zich moet uitspreken over het administratief beroep. Het was een uitdrukkelijke keuze van de decreetgever om te kiezen voor een systeem van bindende beslissingstermijnen:

“560. Artikel 122 DRO bepaalt thans dat de deputatie 75 dagen de tijd heeft om haar beroepsbeslissing ter kennis te brengen ; de termijn wordt opgetrokken naar 150 dagen in het geval van een verkaveling.

Deze termijn is soms een vervaltermijn, en soms een loutere termijn van orde, afhankelijk van wie het beroep heeft ingesteld.

Voor de behandeling van het beroep dat de aanvrager heeft ingesteld, is de termijn een loutere termijn van orde, met dien verstande dat de aanvrager gebruik kan maken van een rappelprocedure, die wél een vervaltermijn doet lopen.

Voor de behandeling van het beroep van derden-belanghebbenden, van een adviesverlenende instantie, of van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, is de beslissingstermijn wél dwingend. Indien de termijn verstrijkt, zonder dat de vergunningsaanvrager op de hoogte werd gebracht van een beslissing, dan blijft de beslissing van het college van burgemeester en schepenen gelden ; de aanvrager kan deze uitvoeren, echter slechts na een wachttermijn van 20 dagen (huidig artikel 123, §2, DRO).

561. In de nieuw voorgestelde tekst wordt bovenvermelde termijn stééds een vervaltermijn, één en ander in het licht van een transparante en goede procesorde.

Het vaste beginsel dat besturen steeds verplicht zijn om uitspraak te doen over een georganiseerd administratief beroep, noopt ertoe om aan het stilzitten van een administratieve overheid, oordelend in beroep, een bepaald rechtsgevolg te verbinden.

Indien geen notificatie geschiedt binnen een termijn van 75 c.q. 150 dagen, zo bepaalt het nieuwe artikel 133/52, §2, tweede lid, DRO, dan wordt het beroep geacht afgewezen te zijn.

Die stilzwijgende weigering kan dan bestreden worden voor de Raad voor vergunningsbetwistingen.” (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, 2011/1, 189)

In het ontwerpdecreet worden strikte “hakbijtermijnen” ingeschreven, die bij overschrijding leiden tot een impliciete weigering van de vergunning of van het administratief beroep (die weigering kan op zich worden bestreden met een administratief beroep c.q. met een jurisdictioneel

beroep bij de Raad voor vergunningsbetwistingen). De Afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft opmerkingen gemaakt bij het procedé van de stilzwijgende beslissing (p. 10 - 11), doch dit procedé kan in casu worden verantwoord vanuit de nood aan een snelwerkend systeem en aan rechtszekerheid binnen een redelijke termijn. (ibidem, p. 12)

Artikel 4.7.23, § 2 VCRO bepaalt uitdrukkelijk dat het administratief beroep, bij gebrek aan tijdige beslissing binnen de beslissingstermijn, wordt geacht afgewezen te zijn. Er wordt dus een systeem van stilzwijgende weigering gehanteerd bij overschrijden van de beslissingstermijn.

De dwingende beslissingstermijn van artikel 4.7.23, § 2 VCRO kan niet eindeloos worden verlengd, waarbij het zou volstaan om de beslissingstermijn “te bevriezen” door een bepaalde beslissing te nemen, die vervolgens evenwel terug ingetrokken kan worden, waarna de beslissingstermijn terug zou beginnen te lopen. Een dergelijk systeem staat volledig haaks op het systeem van bindende en gesanctioneerde beslissingstermijnen dat de decreetgever ter wille van de rechtszekerheid heeft ingesteld.

Het zou ook strijdig zijn met het rechtszekerheidsbeginsel om na afloop van een bindende beslissingstermijn alsnog over te gaan tot de intrekking van de beslissing teneinde een andersluidende beslissing te nemen (zie in die zin P.J. DEFOORT, “Kan het College van Burgemeester en Schepenen een vergunning intrekken hangende een beroep voor de deputatie”, (noot onder RvVb CBS Overpelt, nr. A/2013/0535, 17 september 2013), TROS 2014, 80).

8. Tot slot wil verzoekster er nog op wijzen dat inzake RUP's recent een decretale ingreep heeft plaatsgevonden om de intrekking van een vaststellingsbesluit mogelijk te maken na afloop van de bindende termijnen die de VCRO voorziet voor de opmaak van een RUP. Zo bepaalt art. 2.2.14, §9 VCRO, ingevoegd bij wijzigingsdecreet van 4 april 2014, in verband met de mogelijkheid tot intrekking van het besluit tot definitieve vaststelling van een gemeentelijk RUP:

“De gemeenteraad kan, met het oog op het herstel van een onregelmatigheid, het besluit houdende definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of gedeeltelijk intrekken en hernemen, waarbij het wettigheidsgebrek wordt rechtgezet. De bepalingen van §§6 en 7 zijn onverminderd van toepassing, met uitzondering van de vervaltermijn van honderdtachtig dagen.”

Deze bepaling ware volstrekt zinledig indien men zou aannemen dat de wettelijke vervaltermijnen uit de VCRO naar hartenlust heropend kunnen worden door de oorspronkelijke beslissing terug in te trekken (quod non).

2. GEVOLGEN VAN DE OVERSCHRIJDING VAN DE VERVALTERMIJN

9. Uw Raad verzoekt partijen standpunt in te nemen over “de vraag of het overschrijden van de vermelde termijn de bevoegdheid van de verwerende partij heeft uitgeput, waardoor zij in het kader van het ingesteld administratief beroep, na de intrekking van de beslissing van 20 november 2014, geen nieuwe uitdrukkelijke vergunningsbeslissing meer kon nemen, en zij overeenkomstig artikel 4.7.23, §3, eerste lid VCRO aan de verzoekende partijen, als de indieners van het beroep, een kennisgeving van de stilzwijgende beslissing diende te bezorgen.”

10. Het door Uw Raad gesuggereerde standpunt is het enige standpunt dat verenigbaar is met de duidelijke bewoordingen van art. 4.7.23, §2, 2e lid, VCRO:...

Uit de Imbos-rechtspraak van de Raad van State (zie de arresten nr. 230.559 van 17 maart 2015, en nrs. 236.390 en 236.389 van 10 november 2016) blijkt dat Uw Raad bij het opleggen van een beslissingstermijn enkel mag afwijken van de duur van de decretale beslissingstermijn maar niet van de aard van deze termijn. Deze rechtspraak werd in het tussenarrest bijgetreden, met uitputting van rechtsmacht met betrekking tot dit geschilpunt.

In een recenter arrest van 23 maart 2017, nr. 237.766, Lathouwers, heeft de Raad van State erop gewezen dat de deputatie, wanneer zij niet tijdig beslist over een aanvraag in het kader van de VCRO, haar bevoegdheid om een beslissing te nemen over het administratief beroep heeft uitgeput, aangezien het beroep in dat geval met toepassing van artikel 4.7.23, § 2, VCRO geacht wordt te zijn afgewezen.

11. De intrekking van het besluit van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 20 november 2014 heeft tot gevolg dat het betreffende besluit ex tunc verdwenen is uit de rechtsorde. Ingevolge deze intrekking kon de deputatie op 10 september 2015 slechts vaststellen dat haar beslissingstermijn verstreken was, dat de administratieve beroepen bijgevolg stilzwijgend verworpen werden, en haar beslissingsbevoegdheid bijgevolg uitgeput was.

Zoals Uw Raad terecht aangeeft, diende er daarna een kennisgeving van deze stilzwijgende beslissing te volgen, zodat verzoekster tegen die beslissing beroep zou kunnen instellen bij Uw Raad (zie andermaal de arresten nrs. RvVb/A/1617/0813 en RvVb/A/1617/0814 van 2 mei 2017).

...

Beoordeling door de Raad

1.

Zoals reeds werd vastgesteld met de ambtshalve vraag in het tussenarrest van 2 mei 2017 met rolnummer RvVb/A/1617/0822, vernietigt de Raad met het arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 de beslissing van de verwerende partij van 6 september 2012 waarbij een eerdere weigeringsbeslissing van 30 juli 2012 wordt ingetrokken en een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats aan de eerste tussenkomende partij wordt verleend.

In het beschikkend gedeelte beveelt de Raad de verwerende partij op basis van artikel 4.8.2, derde lid VCRO om een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van onder meer de

verzoekende partijen en dit binnen een termijn van drie maanden na de betekening van het arrest. Het arrest van 26 augustus 2014 wordt met een aangetekende brief van 2 september 2014 aan de betrokken partijen betekend, zodat de verwerende partij ten laatste op 3 december 2014 een nieuwe beslissing diende te nemen over het ingestelde administratieve beroep.

De verwerende partij beslist op 20 november 2014 het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen niet in te willigen en opnieuw de gevraagde stedenbouwkundige vergunning aan de eerste tussenkomende partij te verlenen. Deze beslissing wordt met het arrest van 24 maart 2015 met nummer UDN/2015/0006 geschorst, waarna de verwerende partij de beslissing van 20 november 2014 met een beslissing van 10 september 2015 intrekt en tegelijk beslist om een nieuwe stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden.

2.

In het tussenarrest werd reeds vastgesteld dat de verwerende partij de beslissing van 20 november 2014 op basis van de klassieke intrekking leer rechtmatig kon intrekken. Dit wordt door geen van de partijen in de aanvullende nota's betwist. Met haar beslissing van 10 september 2015 heeft de verwerende partij op rechtsgeldige wijze haar beslissing van 20 november 2014 ingetrokken. Deze beslissing is dus met terugwerkende kracht uit het rechtsverkeer verdwenen.

Door de intrekking hebben de beroepen bij de Raad met rolnummers RvVb/1415/0313/SA/0306 en RvVb/A/0318/SA/0311, die betrekking hebben op de vernietiging van de beslissing van 20 november 2014, geen voorwerp meer en zijn ze dus niet langer ontvankelijk. De excepties die de verwerende partij en de eerste tussenkomende partij daaromtrent in de vermelde dossiers opwerpen, zijn derhalve gegrond.

3.1.

In het tussenarrest van 2 mei 2017 met nummer RvVb/A/1617/0822 heeft de Raad vervolgens ambtshalve de vraag gesteld of de verwerende partij, na de intrekking van de beslissing van 20 november 2014, nog de bevoegdheid had om een nieuwe beslissing te nemen gelet op het feit dat de in het arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/058 opgelegde injunctietermijn van drie maanden om een nieuwe beslissing te nemen, op 10 september 2015 reeds was verlopen.

3.2.

De tussenkomende partij meent in eerste instantie dat de injunctietermijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO een termijn van orde is, waarbij zij verwijst naar de decretale bepalingen en parlementaire voorbereiding waarin niet uitdrukkelijk is opgenomen dat de injunctietermijn een vervaltermijn zou betreffen, de kritiek in de rechtsleer op het arrest van de Raad van State van 17 maart 2015 met nummer 230.559 en de decretale wijzigingen aan de injunctiebevoegdheid van de Raad via het decreet van 9 december 2016 houdende wijzigingen van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft (*B.S.* 24 januari 2017). Er is volgens haar dus geen sprake van een vervaltermijn, waardoor de verwerende partij nog steeds de bevoegdheid had om, na de intrekking van de beslissing van 20 november 2014, op 10 september 2015 een nieuwe beslissing te nemen.

Dit standpunt kan niet worden bijgetreden. De Raad van State heeft zich, als cassatierechter, in het arrest van 17 maart 2015 (nr. 230.559) uitgesproken over de principiële vraag of de termijn die de Raad in een vernietigingsarrest oplegt aan de vergunningverlenende overheid om een nieuwe beslissing te nemen, al dan niet te beschouwen is als een vervaltermijn. In het vermeld arrest is op duidelijke wijze standpunt ingenomen dat een termijn die wordt opgelegd in een arrest van de Raad met toepassing van het toentertijd geldende artikel 4.8.3, § 1, tweede lid VCRO (gewijzigd naar artikel 4.8.2, derde lid VCRO), enkel kan afwijken van de duur van de vervaltermijn bepaald in het toentertijd geldende artikel 4.7.23, §2 VCRO, maar niet van de aard ervan, dit omdat er in het artikel

4.8.3, §1, tweede lid VCRO niets over is bepaald. Dit betekent dat de injunctietermijnen die de Raad in de zin van de destijds geldende artikels 4.8.3, §1, tweede lid dan wel 4.8.2, derde lid VCRO oplegt, moeten worden gekwalificeerd als vervaltermijnen. Wordt de beslissingstermijn die op basis van artikel 4.8.1, §1, tweede lid dan wel artikel 4.8.2, derde lid VCRO is opgelegd, overschreden, verliest het vergunningverlenend bestuursorgaan bijgevolg haar bevoegdheid om nog een nieuwe beslissing te nemen.

Het feit dat de Raad van State op dit punt in een eerder arrest een ander standpunt heeft ingenomen en er in de rechtsleer kritiek wordt geuit op het arrest van 17 maart 2015 omwille van de mogelijke praktische problemen die er uit voortvloeien, doet aan de voorgaande conclusie geen afbreuk. Ook het gegeven dat tegen een arrest van de Raad, waarin de injunctie met een hersteltermijn opgelegd wordt, een niet schorsend cassatieberoep kan worden ingesteld bij de Raad van State doet niet anders besluiten over de interpretatie die de Raad van State heeft gegeven over het juridisch karakter van de injunctietermijn.

De tussenkomende partij kan evenmin met goed gevolg verwijzen naar de huidige bepalingen over het opleggen van injunctietermijnen uit artikel 37 DBRC-decreet, zoals gewijzigd met het decreet van 9 december 2016. In eerste instantie moet immers worden vastgesteld dat deze decreetswijziging dateert van na het arrest van 26 augustus 2014, waarin op basis van het destijds geldende artikel 4.8.2, derde lid VCRO een injunctietermijn wordt opgelegd, en na de intrekking van de herstelbeslissing van 24 november 2014 en het nemen van de nieuwe herstelbeslissing op 10 september 2015. Het artikel 37 DBRC-decreet, zoals het werd gewijzigd met het decreet van 6 december 2016, is in de voorliggende zaak dus temporeel niet van toepassing.

Met de verzoekende partij moet bovendien worden vastgesteld dat deze decreetswijziging van 9 december 2016, waarbij de injunctietermijn uit artikel 37 DBRC-decreet uitdrukkelijk wordt gekwalificeerd als een termijn van orde, niet kan worden aanzien als een interpretatief decreet voor de destijds toepasselijke bepalingen in de VCRO. Zoals ook duidelijk blijkt uit de geciteerde parlementaire voorbereiding, hangt de invulling van de injunctietermijn uit artikel 37 DBRC-decreet als termijn van orde samen met de in het DBRC-decreet voorziene dwangsommen die verschuldigd kunnen zijn bij het verstrijken van de door de Raad opgelegde termijn voor een herstelbeslissing. Dergelijke dwangsomregeling was destijds niet voorzien in de toepasselijke bepalingen van de VCRO. Het gegeven dat in de parlementaire voorbereiding eveneens wordt gewezen op “juridische vragen en problemen” die de invulling van een injunctietermijn als vervaltermijn doet rijzen, doet op zich geen afbreuk aan de interpretatie door de Raad van State van de aard van de injunctietermijn uit de destijds geldende artikels 4.8.3, §1, tweede lid en 4.8.2, derde lid VCRO. Dit louter wijzen op eventuele praktische en juridische vragen ingevolge de interpretatie door de Raad van State kan evenmin worden aanzien als een retroactieve, juridisch bindende verduidelijking door de decreetgever van het karakter van de injunctietermijn zoals bepaald in artikel 4.8.3, §1, tweede lid en artikel 4.8.2, derde lid VCRO, als zou het een ordetermijn betreffen.

3.3.

In tweede instantie meent de tussenkomende partij dat de feitelijke situatie in de huidige zaak verschillend is van die in het arrest van de Raad van State van 17 maart 2015. De interpretatie van de aard van de termijn door de Raad van State kan volgens haar in de huidige zaak, waar er sprake is van een intrekking na een schorsingsarrest, niet worden toegepast dan wel dient ze te worden verfijnd. De Raad ziet echter niet in, minstens toont de eerste tussenkomende partij dit niet aan, op welke wijze de feitelijke situatie in de huidige zaak aanleiding zou geven tot een andere interpretatie van het karakter van de opgelegde injunctietermijn.

Zoals reeds werd vastgesteld in het tussenarrest van 2 mei 2017 (nummer RvVb/A/1617/0822), heeft de intrekking van een beslissing geen invloed op lopende beslissingstermijnen, ongeacht of

deze intrekking is ingegeven vanuit de wil om een onwettigheid te remediëren die met een schorsingsarrest is vastgesteld. De intrekking van een beslissing doet dan ook geen volledig nieuwe beslissingstermijn lopen. Dat het overschrijden van de beslissingstermijn op basis van een opgelegde injunctie volgens de Raad van State wordt gesanctioneerd met een verlies van beslissingsbevoegdheid, maakt het principe van intrekking op zich nog niet per definitie onmogelijk, zoals de eerste tussenkomende partij stelt.

Anders dan wat de verwerende partij en de tussenkomende partij aanvoeren, heeft de intrekking van de beslissing van 20 november 2014 na het schorsingsarrest van 24 maart 2015 met nummer UDN/2015/0006 dus geen volledig nieuwe beslissingstermijn doen starten.

4.1.

In ondergeschikte orde vraagt de eerste tussenkomende partij om de bepalingen uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO conform artikel 10 en 11 van de Grondwet te interpreteren. Voor zover als nodig vraagt zij de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof:

“ ...

Schendt artikel 4.8.2, derde lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) het gelijkheidsbeginsel dat volgt uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in de lezing dat de termijn die de Raad voor Vergunningsbetwistingen kan opleggen, wanneer zij het bestuur na een vernietigingsarrest verplicht om een nieuw besluit te nemen, een vervaltermijn is, in de vergelijking tussen:

- *Enerzijds, de situatie waarin een vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen aan het bestuur oplegt een nieuw besluit te nemen binnen een bepaalde termijn, het bestuur een nieuw besluit neemt binnen de gestelde termijn, het besluit vervolgens op wijze intrekt en gelijktijdig vervangt door een nieuw besluit, nog steeds binnen de gestelde termijn, zodat het laatste besluit binnen de vervaltermijn is genomen, en*
  - *Anderzijds, dezelfde situatie, maar waarin de intrekking en de gelijktijdige nieuwe beslissing buiten de gestelde termijn vallen, zodat de vaststelling is dat de vervaltermijn is miskend en de overheid niet meer bevoegd was om het laatste besluit te nemen, zodat, ingevolge de rechtsgeldige intrekking, er geen besluit binnen de termijn is genomen en in toepassing van artikel 4.7.23, §2 lid 2 VCRO het administratief beroep geacht moet worden te zijn geweigerd?*
- “ ... ”

4.2.

Artikel 26, §2 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bepaalt:

“ ...

Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechtscollege, dan moet dit college het Grondwettelijk Hof verzoeken op deze vraag uitspraak te doen.

Het rechtscollege is daartoe echter niet gehouden:

1° wanneer de zaak niet door het betrokken rechtscollege kan worden behandeld om redenen van onbevoegdheid of niet-ontvankelijkheid, tenzij wanneer die redenen ontleend zijn aan normen die zelf het onderwerp uitmaken van het verzoek tot het stellen van de prejudiciële vraag;

2° wanneer het Grondwettelijk Hof reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag of een beroep met een identiek onderwerp.

Het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor, al naar het geval, hoger beroep, verzet, voorziening in cassatie of beroep tot vernietiging bij de Raad van State, is daartoe evenmin gehouden wanneer de wet, het decreet of de in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel een regel of een artikel van de Grondwet bedoeld in § 1 klaarblijkelijk niet schendt of wanneer het rechtscollege meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen.

...

De Raad dient de voorgelegde prejudiciële vraag dus maar aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer hij meent dat er mogelijks een schending voorligt en het antwoord op de prejudiciële vraag onontbeerlijk is om een uitspraak te doen.

4.3.

De eerste tussenkomende partij voert in de prejudiciële vraag de schending aan van artikel 10 en 11 van de Grondwet omdat er bij de interpretatie van de injunctietermijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO als vervaltermijn een ongelijke behandeling zou ontstaan tussen de situatie waarbij de intrekking en het nemen van de nieuwe beslissing gebeurt binnen de opgelegde injunctietermijn en de situatie waarbij de intrekking en het nemen van de nieuwe beslissing gebeurt buiten de opgelegde injunctietermijn.

De Raad moet echter vaststellen dat de eerste tussenkomende partij niet concreet aantoont dat er in dit geval sprake zou zijn van gelijkgestelde categorieën van personen die door het artikel 4.8.2, derde lid VCRO, zoals geïnterpreteerd door de Raad van State in het arrest met nummer 230.559 en door de Raad, op een ongelijke wijze zouden worden behandeld zonder dat daar een redelijke verantwoording voor bestaat. De Raad ziet niet in in welke mate er in de voorgelegde vraag sprake zou zijn van vergelijkbare gevallen, nu de feitelijke situatie in de beide gevallen verschilt. In de eerste hypothese wordt er immers een tijdige beslissing genomen en in de tweede hypothese wordt er een laattijdige beslissing genomen.

Bovendien bestaat er naar het oordeel van de Raad een redelijke verantwoording om de overschrijding van een beslissingstermijn, los van de vraag of deze al dan niet via een injunctie op basis van artikel 4.8.2 VCRO werd opgelegd, te sanctioneren met een bevoegdheidsverlies. In zijn arrest van 17 maart 2015 met nummer 230.559 heeft de Raad van State daarbij uitdrukkelijk verwezen naar de memorie van toelichting bij artikel 4.7.23, §2 VCRO, waarin gesteld wordt dat de aard van de daarin bepaalde termijn gebaseerd is op het voorzien in 'een transparante en goede procesorde' en het sanctioneren van het stilzitten van het bestuur, oordelend in graad van beroep (zie het ontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handavingsbeleid, *Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, p. 189).

De interpretatie van de injunctietermijn uit artikel 4.8.2, derde lid VCRO als zijnde een vervaltermijn is dus geenszins in strijd met het artikel 10 en 11 van de Grondwet. Omdat de bepalingen van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet geschonden zijn, verwerpt de Raad, met toepassing van artikel 26, §2 van de bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof van 6 januari 1989, dan ook het verzoek om de voormelde prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

5.1.

Zoals in het tussenarrest en onder punt 1 reeds werd vastgesteld, heeft de Raad met het arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 de verwerende partij op basis van artikel 4.8.2, derde lid VCRO bevolen om een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen en dit binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest. Het arrest werd met een aangetekende brief van 2 september 2014 betekend aan de verwerende partij.

De verwerende partij heeft op 20 november 2014 tijdig een nieuwe beslissing over het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen genomen. Ze heeft deze beslissing echter op 10 september 2015, ruimschoots een jaar na de betekening van het arrest met nummer A/2014/0584, ingetrokken en een nieuwe beslissing genomen over het administratieve beroep van onder meer de verzoekende partijen.

5.2.

Gelet op de vaststellingen onder punt 3 en 4, kon de verwerende partij, na de rechtsgeldige intrekking van de beslissing van 20 november 2014, op 10 september 2015 geen nieuwe beslissing meer nemen over het ingestelde administratieve beroep van onder meer de verzoekende partijen.

De beslissingstermijn die met het arrest met nummer A/2014/0584 was opgelegd, was op dat moment immers reeds verstreken. Het door de verzoekende partijen ingestelde administratief beroep moet conform artikel 4.7.23, §2, tweede lid VCRO, geacht worden stilzwijgend te zijn afgewezen.

Voor zover met de beslissing van 10 september 2015 een nieuwe stedenbouwkundige vergunning wordt verleend, is deze beslissing dus aangetast door een bevoegdheidsoverschrijding. De verwerende partij had op dat moment immers conform artikel 4.7.23, §3, eerste lid VCRO aan de verzoekende partijen moeten mededelen dat de termijn om een beslissing te nemen over hun beroep was verstreken en dat de administratieve beroepen derhalve moesten worden geacht stilzwijgend te zijn afgewezen.

5.3.

De tweede verzoekende partij, tevens de tweede tussenkomende partij, kan niet met goed gevolg aanvoeren dat er met de beslissing van 30 juli 2012 op heden wel een uitdrukkelijke weigeringsbeslissing voorligt in plaats van een stilzwijgende afwijzing van het administratieve beroep.

De beslissing van 30 juli 2012 werd immers ingetrokken met de beslissing van 6 september 2012, waardoor deze definitief uit het rechtsverkeer is verdwenen. Uit het beschikkend gedeelte van het arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 blijkt duidelijk dat de Raad de beslissing van 6 september 2012 vernietigt voor zover ze aan de eerste tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning heeft verleend voor het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats en terreinaanleg. De intrekking van de beslissing van 30 juli 2012 wordt niet vernietigd en is dus definitief.

Dat ook de beslissing van 6 september 2012 mogelijks buiten de vastgestelde beslissingstermijn werd genomen en dus mogelijks behept was met een bevoegdheidsoverschrijding, doet aan de voorgaande vaststellingen geen afbreuk. De beslissing van 6 september 2012 werd immers ten gronde door de Raad vernietigd waardoor zij uit het rechtsverkeer verdwenen is. De Raad heeft in zijn arrest bovendien aan de verwerende partij bij wijze van injunctie een nieuwe beslissingstermijn van drie maanden opgelegd om over het ingestelde administratieve beroep van de verzoekende partijen te oordelen.

Tegen het arrest van 26 augustus 2014 met nummer A/2014/0584 is geen cassatieberoep aangetekend, zodat de vernietiging ten gronde van de beslissing van 6 september 2012 definitief is en er door het opleggen van een injunctietermijn van drie maanden voor de verwerende partij een nieuwe beslissingstermijn begon te lopen.

5.4.

Voor zover de tweede verzoekende partij, tevens de tweede tussenkomende partij, nog aanhaalt dat de redelijke termijn zou worden miskend doordat het administratief beroep dat in 2012 werd ingesteld op heden geacht wordt stilzwijgend te zijn afgewezen, uit zij in wezen enerzijds kritiek op de decretale bepalingen uit artikel 4.7.23, §2, tweede lid VCRO, waarvoor de Raad echter niet bevoegd is om uitspraak te doen, en anderzijds op de stilzwijgende afwijzing van het administratieve beroep.

Deze laatste beslissing kan weliswaar worden aangevochten bij de Raad, maar de Raad kan er op heden geen uitspraak over doen aangezien deze stilzwijgende afwijzing van het administratieve beroep (nog) niet is aangevochten bij de Raad. De tweede verzoekende partij, tevens de tweede tussenkomende partij, kan haar vordering derhalve niet uitbreiden.

6.

De conclusie van het voorgaande is dat de uitdrukkelijke bestreden beslissing van 10 september 2015, voor zover ze het beroep van onder meer de verzoekende partijen afwijst en een stedenbouwkundige vergunning aan de eerste tussenkomende partij verleent, dan ook dient te worden vernietigd omwille van de bevoegdheidsoverschrijding door de verwerende partij.

VII. TOEPASSING VAN ARTIKEL 37 DBRC-DECREET

Onder het voorgaande punt werd vastgesteld dat het administratieve beroep van onder meer de verzoekende partijen door het overschrijden van de beslissingstermijn geacht wordt stilzwijgend te zijn afgewezen overeenkomstig artikel 4.7.23, §2, tweede lid VCRO en dat er dus op heden een stilzwijgende beslissing tot afwijzing van het administratief beroep voorligt.

Dit heeft als gevolg dat de Raad de verwerende partij op basis van artikel 37 DBRC-decreet niet kan bevelen binnen een welbepaalde termijn een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van onder meer de verzoekende partijen.

Voor zover de verwerende partij tot op heden, conform artikel 4.7.23, §3, eerste lid VCRO, aan de belanghebbende, als indiener van het administratief beroep, geen kennisgeving van de stilzwijgende beslissing bezorgd heeft, is de termijn, waarin men zich bij de Raad in rechte kan verzetten tegen dergelijke stilzwijgende beslissing, strikt genomen nog niet beginnen lopen.

VIII. KOSTEN

1.1.

Artikel 33 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad de kosten van het beroep ten laste legt van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

1.2.

De beroepen met rolnummers RvVb/1415/0313/SA/0306 en RvVb/A/0318/SA/0311 zijn onontvankelijk bij gebrek aan voorwerp. De intrekking van de beslissing van 20 november 2014 door de verwerende partij is de enige oorzaak van het teloorgaan van het voorwerp van de vermelde beroepen.

Het komt de Raad daarom passend voor om de kosten van deze beroepen, meer bepaald het door de verzoekende partijen betaalde rolrecht, ten laste van de verwerende partij te leggen.

1.3.

Uit het voorgaande punt VI blijkt bovendien dat de verwerende partij haar bevoegdheid heeft overschreden om, na de intrekking van de beslissing van 20 november 2014, alsnog een nieuwe uitdrukkelijke beslissing ten gronde te nemen over het ingestelde beroep van onder meer de verzoekende partijen en de tweede tussenkomende partij.

Ook in het dossier met rolnummer 1516/RvVb/0084/A moet de verwerende partij als de in het ongelijk gestelde partij in de zin van artikel 33 DBRC-decreet worden beschouwd. Ook de in dit dossier door de verzoekende partij betaalde rolrechten worden ten laste van de verwerende partij gelegd.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De verzoeken tot tussenkomst van de bvba TERVUREN INVENST en mevrouw Ingrid DIERCKX-HUYGHE zijn ontvankelijk.
2. Het verzoek tot tussenkomst van de vzw RANA is onontvankelijk.
3. De beroepen met rolnummers RvVb/1415/0313/SA/0306 en RvVb/A/0318/SA/0311 worden verworpen bij gebrek aan voorwerp.
4. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 10 september 2015 voor zover aan de eerste tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden wordt verleend voor het bouwen van een rust- en verzorgingstehuis met seniorenflats en terreinaanleg op de percelen gelegen te 3080 Tervuren, Hertenbergstraat 57 en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 28d, 29a, 29b, 29E, 29f, 29g, 30a2, 30p, 90z en 77a.
5. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 825 euro, ten laste van de verwerende partij.
6. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro per tussenkomende partij, ten laste van de tussenkomende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 26 september 2017 door de derde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Jorine LENDERS

Filip VAN ACKER